

APOSTOLUL

REVISTA CADRELOR DIDACTICE

Editată de Sindicatul din Învățământ și Cercetare Neamț

SERIE NOUĂ, ANUL X, NR. 110

noiembrie 2008

DOR DE ȘCOALĂ

COLEGIUL NAȚIONAL „PETRU RAREȘ”, LA ANIVERSARE

O școală nu este doar o instituție, un acoperiș, ziduri și ferestre, ci mai curând este șirul generațiilor de dascăli și elevi, de oameni care au trăit, au muncit, gândind, sperând, bucurându-se, înfrustându-se, dar ducând cu ei, toată viața, un dor de anii care le-au luminat sufletul și le-au îmbogățit mintea.

În memoria generațiilor, școala are multe chipuri, căci ea este o grădină a viselor, unde cei mai frumoși trandafiri au și cei mai strașnici spini, însă nu am întâlnit pe cineva care să nu ofteze cu nostalgie la gândul zăpezilor de odinioară.

Se aniversează, în fiecare noiembrie, „Zilele Liceului Petru Rareș”. Acum el este Colegiu, dar pentru multe generații el a fost și va rămâne, Liceul.

Bătrâna clădire este acum mai tină. De cum intri, recunoști atmosfera care ți-a fost familiară în anii tăi de școală: liniște de catedrală în care te sperie zgomotul propriilor pași, fiorul emoțiilor la întâlnirea cu vreun profesor, care ar putea, - sau nu, - să te recunoască. Multe schimbări, dar le treci cu vederea, înduioșat, când regăsești o gaură cunoscută din soba de teracotă lângă care stătea cîndva, sau vreo crăpătură în formă de fluture din mozaicul de pe hol.

Panouri încărcate cu tot felul de informații, imagini și forme multicolore, fețele zîmbitoare ale elevilor, distincția binevoitoare a corpului didactic, aerul primitor și cald, ordinea și disciplina, respectul față de valorile academice, sentimentul de solidaritate, toate îți transmit o bucurie și o mulțumire lăuntrică, fiindcă te recunoști cu mîndrie ca aparținînd acestei lumi și te simți dintr-o dată, mai bun, mai drept, mai altfel. De altfel o vizită la Liceu face cît o cură de sănătate sau cît o curățenie generală.

Coborînd treptele, te duce gîndul la colegi și la profesori, o familie, înrudită prin idealuri și speranțe și dintr-o dată, te năpădește dorul de școală. Dar anii...

Te ții cu mîna de bara metalică, rece și umedă, nu cumva să aluneci pe trepte.

De undeva, printr-o fereastră deschisă spre stradă se aude:

*Gaudeamus igitur
Juvenesdum sumus.*

La Mulți Ani, dragă școală, oricîți ai împlini, căci tu ești veșnică în inima noastră!

Prof. dr. D. D. URSACHE

“Evaluarea obiectivă a performanțelor cadrelor didactice nu poate fi făcută decît de specialiști”

● **declară Gabriel Ploscă, liderul Sindicatului din Învățământ Neamț**

Conducerea Sindicatului din Învățământ Neamț a luat atitudine față de deciziile cel puțin ciudate ale Ministerului Educației, Cercetării și Tinereții, sau mai bine zis, ale Guvernului. Spre exemplu, la ISJ Neamț a venit o adresă (datată 12 noiembrie, dar primită prin fax pe 13 noiembrie, care cuprinde două puncte: “Principii de evaluare a cadrelor didactice” și “Criterii de evaluare a performanței didactice”. În principii de evaluare scrie că “schimbarea modului actual de evaluare presupune modificări componente ale sistemului educațional: managementul

unităților, salarizare diferențiată, rolul și structura inspectoratelor școlare și ale consilierilor de administrație, accesul la gradele didactice, etc.”. Cu alte cuvinte, să se dea salarii diferențiate, în funcție de cum a fost evaluat fiecare dascăl. În același timp, primul criteriu din cealaltă hîrtie trimisă de minister este “evoluția notelor/calificativelor obținute la evaluările curente”. Se mai ține cont și de rezultatele de la evaluările naționale și testele inițiale. Iar crearea unei clase speciale pentru copiii din mediul rural cu rezultate deosebite dovedește că la sate sînt copii care pun învățătura pe locul doi, pe primul fiind ajutorarea părinților în gospodărie. Ce vină are învățătorul de acolo, să primească un salariu mai mic?

Poate că, dimpotrivă, ar trebui să primească laude pentru că reușește să atragă copiii spre școală.

■ **Amatorii vor evalua?**

Gabriel Ploscă, liderul Sindicatului din Învățământ Neamț, a trasat, în linii mari, problemele, inadvertențele dintre adresele ministeriale și realitatea din teritoriu: “În data de 13 noiembrie, ministerul a transmis o adresă inspectoratelor școlare, privind supunerea dezbaterii în colectivele de cadre didactice a unui set de principii și criterii în vederea evaluării performanțelor didactice. Salariile profesorilor sînt compuse din salariul de bază și o parte variabilă. Pînă aici, nu este nimic rău, iar noi am fi salutați această inițiativă. Însă lucrurile nu sînt deloc așa. În primul rînd, nu credem

că o problemă atît de importantă poate fi dezbătută într-un timp atît de scurt, de aproximativ 15 zile. Cînd se face o dezbateri superficială vor rezulta numai lucruri de suprafață. De asemenea, nu înțelegem de ce a fost ales acest moment pentru dezbateri, cînd sîntem concentrați la alte priorități. Păreră noastră este că evaluarea obiectivă a performanțelor cadrelor didactice nu poate fi făcută decît de specialiști, nu de amatori. Iar ei sînt amatori în evaluarea cadrelor didactice pentru că în aceste adrese nu se face referire la modul în care se va face evaluarea de către elevi sau părinți. Cum poate evalua obiectiv un elev activitatea cadrului didactic, dacă el are note mici la respectiva materie?

Marius GHEGHICI
(Continuare în pag. 6)

Nici Guvernul nu este mai presus de lege

Sindicatul Liber din Învățământ Neamț va da în judecată Guvernul, solicitînd un singur lucru: respectarea legii. Această soluție este considerată mai bună decît declanșarea unei greve generale, care ar fi creat anumite neajunsuri dascălilor, în condițiile în care nu erau pontajați pentru orele de grevă. Luarea acestei decizii este explicată de **Gabriel Ploscă**, liderul Sindicatului din Învățământ Neamț: “În Camera Deputaților, care este for decizional, s-a aprobat majorarea salariilor cu 50%. Nu am

solicitat noi, cadrele didactice o asemenea mărire a salariilor. A fost dată, apoi, o Ordonanță de Urgență de suspendare a acestei legi. Este vorba de o suspendare, pentru că în bugetul pe 2009 nu au fost prinse sumele pentru majorarea salariilor de la 1 aprilie. Noi am avut acțiuni prompte pentru respectarea legii. A fost sesizat și Avocatul Poporului, care, la rîndul său, a sesizat curtea Constituțională. Acest for suprem a hotărît că Ordonanța de Urgență este neconstituțională. Atunci, Guvernul a elaborat o altă ordonanță de anulare a propriei ordonanțe. Însă și aceasta împiedică aplicarea legii privind majorarea

salariilor. Trebuie subliniat că nici pînă la această oră, decizia Curții Constituționale nu a fost publicată în Monitorul Oficial. Știm și de ce, pentru că Monitorul Oficial ascultă de cei care sînt la guvernare. În aceste condiții, recomandarea federației a fost să înaintăm acțiuni în instanță pe această chestiune, să se aplice legea”. În același timp, **Gabriela Grigore**, secretarul general al sindicatului, a subliniat că numai sindicalistii vor beneficia de pe urma unei decizii favorabile a instanței: “Vom consulta membrii de sindicat privind oportunitatea demarării unei asemenea ședințe. În această săptămînă am convocat

ședințe cu liderii de zone și intenționăm ca prin acordul lor să deschidem acțiune în instanță pentru respectarea legii 221, legea care reglementează creșterile salariale și care stabilește coeficientul de multiplicare 1 pentru perioada octombrie 2008 - decembrie 2008. Nu știm dacă vom reuși într-un timp atît de scurt să adunăm semnăturile din teritoriu. Dar considerăm că este binevenită această acțiune, cu atît mai mult cu cît, dacă va avea cîștig de cauză, de prevederile ei vor beneficia doar membrii de sindicat. Pentru că o inițiem în numele membrilor de sindicat”.

M.G.

SINDICATELE ACUZĂ:

PUTEREA ESTE VINOVAȚĂ DE STAREA JALNICĂ A ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Căutați adevărații vinovați de starea învățămîntului în momentul de față? În nici un caz, ei nu sînt cei pe care i-ați arătat cu degetul și i-ați pus la zid, dascălii! Ei sînt cei din urmă vinovați de starea jalnică a învățămîntului. Cei dintîi care trebuie să “dea samă” sînt tocmai cei care ne acuză, Guvernul și Puterea.

Părinți și elevi, deschideți ochii bine, nu dascălii voștri v-au adus aici, ci alții, alții pe care voi cei maturi i-ați votat, le-ați girat prin încrederea voastră dreptul de a face legi, nu pentru voi și copiii voștri, ci

pentru ei. S-ar putea ca și unii dintre dascăli să nu aibă puterea de a vă privi în față, dar cei mai mulți sînt la fel de buni și de generoși, la fel de aplecați spre adevărata lor chemare: ocrotirea și pregătirea copiilor și tinerilor acestei țări.

Cei care le-au înăcrit inima și le-au pus la grea încercare răbdarea sînt cei pe care îi vedeți și-i auziți zilnic pe ecrane, la radio sau în presă, Puterea, fie că se numește Guvern, fie că se numește Parlament, PSD, PDL, PL, România Mare sau PNG sau nu mai știu cum.

Oare nu cei de la Putere, de aproape 20 de ani, și-au transmis ștăfeta distrugerii și-

tematice a învățămîntului?

Oare nu ei au elaborat și elaborat legi elitiste, discriminatorii de salarizare și drepturi pentru anumite ministere (Justiție, Parlament, Guvern, Interne, Apărare etc.) care nici măcar nu sînt declarate prioritare prin Constituție, așa cum este învățămîntul?

Nu noi ieșim în stradă, nu noi vrem greve, noi sîntem bucuroși să stăm în casă și bibliotecă, să citim în liniște și să visăm la o zi mai bună pentru această țară și pentru fiii ei.

Ei ne scot în stradă, ne ațîță, ne umilesc și ne dezbină, ne calcă pe nervi și ne pun mereu la grea încercare răbdarea. Sub presiunea străzii s-au grăbit să-și

amintească și să readucă în dezbateri povestea unei Legi unitare a salarizării bugetarilor, dezbateri din nou sterile, fără nici o concretizare.

Domniilor Guvernanți, de orice culoare politică, redați dascălilor statutul pe care îl au de drept, prin Constituție (Învățămîntul - prioritate națională). Redați-le prin lege rolul, locul și salariile conferite prin imperativul de Prioritate Națională, mai ales în perspectiva globalizării și a atingerii nivelului Uniunii Europene din care facem parte și atunci școala va fi școală, iar dascălii își vor face datoria cu devotament și suflet.

Biroul Operativ

O LECȚIE

Membrii fondatori ai Asociației Învățătorilor din Județul Neamț sunt, de fapt, ultimii din generația lor, căci și-au început apostolatul demult de tot, pe cînd ultimul Război nu se încheiase încă. După absolvirea studiilor pedagogice, învățători și învățătoare, au plecat prin sate și comune purtînd abecedarul și abacul pentru a face alfabetizare. Au lucrat în condiții greu de imaginat, chiar în lipsa școlii, pe care o improvizau în locuința vreunui gospodar, unde tabla și creta erau o raritate. Dar au construit școli, au plantat livezi, au arat și au semănat dor de învățatură, au destelenit mințile și au înflorit sufletele copiilor, căci învățătorul este un fel de părinte adoptiv, care ne ajută să naștem intelectual, să ne eliberăm de ignoranță și să călătorim cu folos pe uriașul continent al cunoașterii. Ei spun că nu le-a fost greu, că erau tineri, puternici, încrezători, dar condițiile în care au făcut carieră ar face multă lume să dea bir cu fugiții. În localități izolate, lipsite de minimele comodități, înfruntînd glodurile și frigurile sau ignoranța și îndărătnicia, au continuat să-și facă datoria cu o modestie remarcabilă.

Nu și-au pierdut-o nici acum, după mai bine de 80 ani. Cuminți și binevoitori, cu un zîmbet curat și luminos pe chipul ce poartă pecetea timpului.

Prof. dr. D. D. URSACHE
(Continuare în pag. 3)

RESPECTAREA LEGII ÎN ROMÂNIA DE AZI

Ceea ce s-a întâmplat în România, în ultima perioadă, e de domeniul filmelor suprealiste. O lege votată de Parlamentul României, chiar și de cei 322- tot Parlament se numește, sancționată de Curtea Constituțională, promulgată de Președintele României-culmea este respinsă de stăutul GVERN, printr-un act facultativ, care se numește Ordonanță de urgență. În acest spațiu carpațin, numit spațiul democrației românești, s-au întâmplat și se vor întâmpla multe. Dar un asemenea gest, comis de un Guvern ce se vrea responsabil, în frunte cu un Premier care-l păstorește, urcând spre noi culmi ale prosperității, era greu de închipuit. Iată că Guvernul bate filmul, lupta politică atingând culmi grotesti, care sfidează decența, respectul pentru lege și instituțiile statului. Confruntarea electorală uzează de toate armele, sfidează sau ignoră chiar și legea în dorința de a accede la putere. De aici atitudinea unora care probează lipsa de considerație, disprețul profund față de categoria profesională a cadrelor didactice.

Am urmărit întâlnirea noului ministru (mai știți numărul lor după 1989??) cu liderii sindicali la... o cafea. Din rațiuni electorale cred că mandatul domniei sale se cam încheie... dar aspectul pe care l-am sesizat a fost enervarea domniei sale, când aceștia și-au exprimat poziția față de situația aferentă din educație.

Ceea ce mi se pare paradoxal, doar în aparență în situația actuală, este faptul că nimeni, fie că fac parte din cele mai înalte foruri ale deciziei, nu au contestat și nu contestă dreptul cadrelor didactice la salarii mai mari, la o viață mai bună, la condiții de existență mai bune (dacă mai avem timp). Însă nimeni nu întreprinde nimic. Pe acest fundal al unei recunoașteri unanime, tergiversarea umiltoare, circuitul politic umilitor, cadrele didactice se pregătesc de grevă generală. Care va fi eoul ei vom vedea. Auzim mereu că liderii noștri sînt chemați la negocieri. Va fi sau nu va fi grevă generală? Vom primi sau nu vom primi 50%? Sînt întrebări pe care le auzim zilnic în timpul pauzelor. Dar elevii?!! Sînt de partea noastră.

Prof. Valerian PERCĂ

EPISCOPIA ROMANULUI ISTORIE, CONTINUITATE, UNICITATE

Anul acesta, Episcopia Romanului comemorează 600 de ani de la prima atestare documentară. Momentul aniversar este al întregii Biserici Ortodoxe Române, deoarece viața pastorală, canonică și gospodărească a fost permanent încordată în sînul Bisericii poporului român.

De la începuturile ei s-au înșirat pe scaunul vlădicesc de la Roman peste 70 de ierarhi care au marcat timpul lor, lăsînd lucruri de o importanță covârșitoare pentru cultura și

spiritualitatea ortodoxă. Unii dintre ei, pentru sfințenia vieții lor, au fost declarați sfinți ai Bisericii. Documentele vremii ne ajută să cunoaștem numele înfățișătorilor acestei episcopii, precum și faptele lor.

Șirul episcopilor româncani începe cu episcopul Ioan, al cărui nume îl cunoaștem din pomelnicul de la Bistrița, ctitoria voievodului Alexandru cel Bun, însă nu cunoaștem nimic din activitatea sa ca episcop de Roman. Îi urmează în scaun Samuil, despre care de asemenea știm puține lucruri. Înainte de 30 septembrie 1445, pe scaunul de la Roman a stat episcopul Calist, al cărui

versificatorul psalmilor și autorul lucrării "Viața și petrecerea sfinților".

La evenimentul intitulat - Episcopia Romanului- 600 de ani au fost prezenți reprezentanți ai autorităților județene, local dar și mii de credincioși, care au ținut să vadă crucile celei mai mari catedrale construite pînă acum în țara noastră. Încheiem scurtul articol cu mențiunea că misiunea tuturor episcopilor acestei Eparhii a fost aceea de a învăța și conduce pe calea mîntuirii, credincioșii încredințați lor spre păstorie.

ȘCOALA "OTILIA CAZIMIR" DIN COTU-VAMEȘ 150 ANI DE EXISTENȚĂ

Cotu Vameș, un sat încărcat de istorie, reprezentînd una din cele mai vechi așezări din apropierea Romanului, a împlinit o vîrstă rotundă- 600 de ani, prilej pentru oficialitățile locale de a sărbători, nelăsînd să treacă neobservat un asemenea eveniment.

Sărbătoarea din acest an a fost organizată în strînsă colaborare cu școala și biserica din

Cotu Vameș, deoarece ambele instituții fiind în ceas de sărbătoare, împlinind un veac și jumătate de existență. A fost o triplă aniversare, care s-a bucurat de invitați pe măsura, manifestările fiind onorate de P.S. Arhieru Vicar Ioachim Băcăuanu, de preotul protopop Florin Tuscanu.

Activitățile dedicate sărbătoririi a 600 de ani de atestare documentară a satului Cotu Vameș și a 150 de ani de existență a școlii și a bisericii din localitate au început cu sim-

poziunea "Trecut și prezent" la Cotu Vameș, urmat de un program artistic oferit de elevii școlii din localitate. În cadrul simpozionului a fost prezentată monografia așezării de pe malul Moldovei, realizată de profesorul universitar Constantin Cloșcă, fiu al satului, care a depus o muncă asiduă pentru a finaliza lucrarea în timp util. Menționăm că a fost dezvelită o placă comemorativă a poetei Otilia Cazimir, ce a împrumutat numele lăcașului de învățămînt din Cotu Vameș.

TALENTELE EUROPENE GĂZDUITE DE L.P.S. ROMAN

Liceul cu Program Sportiv Roman a găzduit prima reuniune oficială a proiectului The Green House of Talents în parteneriat cu Școala de Artă Roman și școlii din Polonia, Finlanda, Grecia, Germania și Italia.

"Pepiniera talentelor", cum au numit-o organizatorii, reprezintă un "laborator" complex, format din șase ateliere, muzică și dans, arte plastice, meșteșuguri și tradiții, media și design, sport și informatică, emanat din dorința de a crea elevilor talentați, dar și celorlalți, un mediu în care să vină cu

plăcere.

Coordonatoarea proiectului-doamna profesoară Irina Pătrăuceanu- menționa că în acest parteneriat s-au reunit șapte instituții de învățămînt vocațional, pentru a valorifica potențialul uman, intelectual, resursele materiale și experiența acumulată din dorința de a le oferi o alternativă educațională. Elevii înscriși la proiect participă la concerte, expoziții, competiții, realizări de filme și exponate tradiționale, expoziții de pictură, sculptură și de produse meșteșugărești. La prima reuniune internațională, ce a avut loc la Liceul cu Program Sportiv Roman, oaspeții au făcut cunoștință cu orașul, cu cele două instituții gazdă,

după care au participat la un concert inaugural susținut de elevii și profesorii Școlii de Artă și un spectacol de dans susținut de elevii Școlii Europene din Ostrołęka- Polonia, în care s-au îmbinat tradițiile și stilurile de viață ale partenerilor.

În perioada petrecută la Roman, participanții la proiect au avut întâlniri de lucru, activități practice în atelierul de tradiții și cel de pictură al LPS, lecții de dans, competiții sportive, o vizită de documentare și cunoaștere a tradițiilor din județul Neamț. Specificăm, Proiectul este finanțat de Comisia Europeană, prin "Programul de învățare pe tot parcursul vieții".

Prof. Valerian PERCĂ

MAI APROAPE DE STELE

Membrii Cercului de Matematică aplicată în Astronomie și Literatură S.F. "Quark de liceu" au invitat la Ediția a V-a a activității specifice cercului pe toți româncanii pasionați de cunoașterea "necunoscutului apropiat" și a poeziei astrale.

Unii o înțeleg, alții nu. Unii îi percep importanța doar din punctul de vedere al faptului că aparținem în mod indiscutabil acestui Univers, alții se mărginesc să-și limiteze orizontul propriei lor existențe numai la trăirea de moment- zi de zi. Este de apreciat că, în municipiul Roman, a apărut un curent materializat printr-un cerc și o colaborare la revista "Quark de liceu"- cerc ce își dorește de a aduce la confluența rîurilor Moldova și Siret posibilitatea afirmării astronomilor româncani.

La cunoașterea tainelor cerești au aderat și elevii Școlii nr. 1, membrii Clubului Copiilor- coordonați de inimosul profesor Tit Tihon.

Aprecieri despre activitatea cercului avem și de la membrii Asociației Astronomice Sirius, cu prilejul participării la a doua ediție a activităților organizate de cercul de astronomie "Quark de liceu" din municipiul Roman. Ceea ce au apreciat a fost modul de prezentare a activităților și a tematicii ce urmează a fi pusă în practică în anul școlar 2008- 2009, pentru Anul Internațional al Astronomiei.

ARTE & MESERII ► ARTE & MESERII ► ARTE & MESERII ► ARTE & MESERII ►

Zilele trecute un domn cu influență și funcții ce presupun luări de decizii chiar și în domeniul culturii îmi puneau o întrebare ușor năucitoare: „Domnule Răileanu, cum credeți, Școlile de Arte și Meserii sau cele Populare de Arte au vreun rost, au o perspectivă, un viitor? Mai are sens să cheltuiim banii statului pentru subvenționarea lor?”

Dacă prima parte mai aducea a întrebare, fie și a unui individ curios din fire dar neavizat în ceea ce numim învățămînt artistic, a doua parte m-a pus în gardă prin felul în care era sugerat răspunsul.

I-am spus că cel mai indicat (dacă ar fi fost cu putință) ar fi să îi cerem părerea unui concetățean, și anume domnului Constantin Brîncuși, care pe la 1895 era învățăcel într-o Școală de Meserii, în clasa de sculptură. Din păcate suntem depășiți de timp și vom aștepta pînă se va naște un nou

Învățămîntul artistic în Școlile de Arte - perspective Pedagogie și creativitate

Brîncuși, care poate s-a și născut. Voi încerca totuși să dau un răspuns mai detaliat și pe înțelesul celor care poartă povara responsabilității cînd vine vorba de reglarea problemelor bugetare în domeniul culturii sau al

învățămîntului.

Într-un context mai larg am putea să facem un scurt istoric care ar putea convinge pe oricine că în perioada interbelică Școlile de Arte și Meserii au avut o importanță majoră nu numai în orientarea strict profesională a tinerilor, dar mai cu seamă în cea estetică și profesională.

Prezentul impune unele rectificări de ordin metodologic, dar nicidecum în măsura de a ne pune întrebări de genul celei de mai sus.

Nicolae Iorga spunea că cine a pornit în lume fără suflet, fără bunătate, fără iubire de aproape, fără delicatețe, mai bine stătea acasă. Astăzi avem nevoie de frumos mai mult decît oricînd.

Frumosul și valorile spirituale vor salva lumea. Necesitatea unei educații artistice nici nu ar trebui pusă sub semnul întrebării. Trebuie să educăm în urmașii noștri plăcerea de a crea, să îi obișnuim să privească un tablou, să asculte o piesă de muzică clasică, să urmărească un spectacol și, de ce nu, să aprecieze o fotografie sau un film bun. Noi, pedagogii, avem o datorie morală față de discipolii noștri - de a le arăta care sunt adevăratele valori, de a le insufla o atracție către estetic.

Astăzi se vorbește tot mai mult despre revoluții - în știință, în politică, în artă. Avem, într-adevăr, nevoie de schimbări și în educație, mai ales în cadrul Școlilor de Arte. Eu văd acest lucru ca pe o aliniere la programele educaționale utilizate de mulți ani în țările UE, condiții optime de lucru pentru

elevi și profesori, acces la informație. Și oare aceste lucruri nu ar trebui să ne fie garantate?

Schimbarea va avea loc cînd școlile de artă își vor recăpăta valoarea în ochii celor care ne conduc și implicit în ochii tuturor semenilor noștri. Pentru că nu e suficientă o minoritate pentru a schimba lumea, oricît de înălțătoare i-ar fi intențiile, oricît de frumoase idealurile.

Artistul își ajunge siesi. Pe de altă parte, arta nu poate exista fără spectator, iar cînd spectatorul devine consumator devotat, împlinirea actului artistic este definitivă. Dar pentru a-ți cunoaște cu precizie poziția pe scena culturală trebuie să participi la expoziții, să intri în vizorul criticii de specialitate. Altfel spus, e vorba aici de relații interumane.

O altă problemă a lumii de azi

în ceea ce privește arta este faptul că s-a adîncit ruptura dintre artă și cotidian. Există un gol în sufletul omului modern, gol pe care artistul trebuie și poate să-l umple cu plinul propriului suflet.

Cineva spunea că artiștii se autocondamnă la singurătate. Pentru mine a crea înseamnă implicit a dăru, a dialoga și a împărtăși din experiență. Lecțiile cu elevii mei sunt de fapt niște întâlniri de un anumit rafinament, în urma cărora au de cîștigat ambele părți.

Dezvoltura copiilor, sensibilitatea, fragilitatea sufletelor lor mă supun unui test foarte sever, mă obligă la o autocenzură permanentă. Nu poți lăsa garda jos cu ei. Trebuie să fii mereu pregătit să le răspunzi celor mai neașteptate întrebări, să cobori în adîncimea sufletelor lor. Altfel curge viața în mijlocul elevilor. Instinctul mă avertizează mereu cînd nu sunt pe aceeași lungime de undă cu ei și atunci caut teritorii neexplorate, noi zone emoționale, pentru ca actul instruirii să fie mereu vibrant, plin de tentații.

Arcadie RĂILEANU

ÎNVĂȚĂMÎNTUL NEMȚEAN, LA ZI

Ajutoare pentru copiii sinistrați

La începutul lunii noiembrie a sosit în Neamț un transport de la Inspectoratul Școlar al județului Alba, pentru copiii de la școala Tămășeni. Ajutoarele constau în 600 de ghiozdane cu rechizite. Școala din Tămășeni a fost aleasă ca destinație a acestui transport cu ajutoare datorită colaborărilor pe care le-a avut în trecut cu diverse unități de învățământ din județul Alba. De ghiozdanule cu rechizite au beneficiat cei 400 de elevi ai școlii din Tămășeni, celelalte fiind transmise colegilor din Adjudești.

“Toamna baladelor”

Larisa Mocanu, o elevă de la școala generală din Piatra Șoimului a reușit un rezultat de excepție la festivalul concurs de muzică folk “Toamna baladelor”, care s-a desfășurat la București. Aceasta a luat premiul I la secțiunea interpretare solist pentru elevii din clasele V-VIII, fiind chiar prima în lista de câștigători anunțată de către organizatorii concursului. Larisa, care a fost pregătită de Nicoleta Minciu, profesor de muzică la școala din Piatra Șoimului, urmează și cursurile Clubului Copiilor din Zănești.

Rezultatul Larisei este cu atât mai spectaculos cu cât este vorba de singurul câștigător al unui premiu la acest concurs care învață într-o școală din mediul rural.

Reconversie profesională a profesorilor

Directorii unităților de învățământ din Neamț s-au întâlnit pe 7 noiembrie cu conducerea Inspectoratului Școlar. În cadrul reuniunii au fost dezbătute mai multe probleme de actualitate, accentul fiind pus pe tezele cu subiect unic și pe planul de școlarizare. Cu această ocazie, inspectorul școlar general adjunct, Grigoriu Oniciuc, a subliniat, în privința planului de școlarizare că unitățile de învățământ trebuie să își îndrepte atenția spre specializările solicitate de elevi, nu pe pregătirea actuală a cadrelor didactice: “La proiectul planului de școlarizare am prezentat noutățile punctuale pe fiecare domeniu în parte. Am discutat de toate propunerile. Când se face planul de școlarizare trebuie avute în vedere și opțiunile elevilor nu doar resursa umană din școală: că dacă eu am profesori de mecanică trebuie să fac obligatoriu clase de mecanică. Poate că elevii din zona respectivă doresc să facă resurse naturale. Atunci va fi foarte dificil pentru cei care nu se adaptează. Noi facem prin intermediul Inspectoratului Școlar cursuri de reconversie profesională gratuite. Nu îl punem pe profesor să cheltuiască bani, doar îi cerem să se adapteze”.

Istorie la Piatra Neamț

În prima decadă a lunii noiembrie a avut loc, la Piatra Neamț, cea de a 4-a ediție a Adunării Generale a Asociației Profesorilor de Istorie din România APIR-Clio. Manifestarea, organizată în premieră de municipiul Piatra Neamț a strâns la un loc profesori și profesori de istorie din întreaga țară. “Avem nevoie de filiale eficiente, care să asigure calitatea predării istoriei în școli. De asemenea, e nevoie de o strategie pentru strângerea de fonduri și identificarea de sponsori. Nu în ultimul rând, trebuie să pregătim manifestarea Euro Clio ce va avea loc în 2011 la Sibiu. Putem spune că mai avem timp, însă trebuie să ne grăbim cu organizarea. Colegul din Lituania s-a pregătit timp de 3 ani, ca apoi să anunțe că nu mai poate organiza Euro Clio din 2010. Nu în ultimul rând, trebuie să realizăm formarea continuă a profesorilor de istorie, prin dezvoltarea centrelor de metodică. O altă activitate continuă a noastră trebuie să fie acordarea de premii și diplome la concursuri, în special la cele de istorie”, a declarat Mihai Manea, președintele asociației.

Schimbări la conducerea unor școli

În urma rezultatelor la concursul pentru directorii unităților de învățământ, cea mai importantă schimbare este la Colegiul de Transporturi Auto Piatra Neamț, unde Elena Murariu (cea care a deținut funcția de director până în prezent), deși a obținut un rezultat care îi permitea să ocupe funcția de conducere, a fost depășită de Ana Maria Hoge. O altă schimbare importantă este la Colegiul Tehnic Ion Creangă din Tîrgu Neamț, unde funcția de director a fost câștigată, în urma concursului, de Gheorghe Apetrei. Trebuie menționat că este vorba de cea mai rîvnită funcție de director din județ, pentru aceasta luptându-se 3 candidați, printre care și fostul inspector școlar general, Emil Creangă. Fostul “general” a depus și contestație, însă aceasta a fost respinsă. La Palatul Copiilor din Piatra Neamț, Constantin Vernica a fost reconfirmat pe funcție. O schimbare a avut loc la Clubul Copiilor din Roman. Noul director este Magdalena Ghiorgă. Aceasta nu a avut contracandidat, deoarece fostul director nu a avut posibilitatea să se înscrie la concurs, pentru că are mai puțin de un an până la vârsta pensionării. De asemenea, la Clubul Copiilor din Tîrgu Neamț, director în urma concursului este Dănică Gîttan.

La școala Elena Cuza din Piatra Neamț, director este Anton Gheorghiu, cel care ocupa până acum funcția ca interimar. Echipa a fost completată și cu directorul adjunct, Ioan Oboroceanu.

La multe instituții liceale a fost organizat concurs pentru funcțiile de director adjunct. La Economic au fost confirmate pe funcții fostele “adjuncte”, Doina Georgeta Gheorghiu și Cornelia Păncu. La LPS Roman a fost, de asemenea, confirmată Ana Tampa, la fel ca Dorel Haralamb la Colegiul Național Petru Rareș. Situații similare sînt și la Colegiul tehnic, unde a fost reconfirmat Ioan Chele și la Colegiul Tehnic “Gheorghe Cartianu”, cu Simion Țăranu.

“Culoarea versului eminescian”

În perioada 5-15 ianuarie 2009 va avea loc, la Roman, concursul de desene create de copii intitulat “Culoarea versului eminescian”. Concursul este organizat de către Școala cu clasele I-VIII “M. Eminescu” și patronat de către Primăria Municipiului Roman și Muzeul de Artă Roman. Pot fi prezentate lucrări de pictură, grafică și artă decorative realizate de către elevii de clasele I-VIII. La concurs pot participa elevii din clasele I-VI din școlile din România la una din secțiunile: “Învățământ primar” sau “Învățământ gimnazial”. Fiecare participant are dreptul de a prezenta maxim 2 lucrări, iar un cadru didactic poate participa cu mai mulți elevi. Trebuie subliniat că lucrările participante nu se returnează.

Se vor acorda la fiecare din cele două secțiuni premiile I, II, III și mențiuni, diplome de participare elevilor și cadrelor didactice îndrumătoare. De asemenea, va fi realizat un CD al cărui conținut va fi trimis prin e-mail elevilor participanți și cadrelor didactice îndrumătoare. Expoziția va fi deschisă la Biblioteca Municipală “George Radu Melidon” în perioada 15-30 ianuarie 2009.

“Eco Școala”

Elevii școlii nr. 2 din Piatra Neamț au organizat o amplă acțiune de colectare a deșeurilor din hîrtie, în scopul salvării pădurilor. Este vorba de o activitate care face parte dintr-un program mai larg de acțiuni în cadrul programului “Eco Școala”. Directorul unității de învățământ, doamna Ermilia Chiruță, a precizat că “este un obicei să organizăm astfel de acțiuni. Elevii sînt foarte cooperanți. Am adunat, pînă astăzi, peste 1,5 tone de maculatură. M-a surprins în mod foarte plăcut, ca și alte dăți, faptul că au venit părinții, bunicii, cu saci de maculatură. Este o acțiune foarte bine primită atît de elevi, părinți cît și de colegii mei. La nivel de școală avem amenajat un punct de colectare. Este o acțiune de educare privind protecția pădurii. Hîrtia refolosită salvează un copac. Iar primăvara noi participăm și la plantarea de pomi. Învățăm copiii să fie și civilizați, să respecte mediul, să se respecte pe ei”.

Marius GHEGHICI

O LECȚIE

(urmăre din pag. 1)

S-au întâlnit, la 20 noiembrie 2008, la sediul Asociației, s-au strîns în brațe și s-au bucurat unul de altul, niște învingători care se luptă cu fiecare vară prea fierbinte, cu hipertensiunea sau cu reumatismul iernilor prea reci.

S-au privit cu drag, sărătindu-se cu afecțiune fraternă, întrebînd de unul sau de altul, de mai trăiește ori ba, prin lumea largă unde viața i-a purtat, prin vreun sanatoriu sau la vreunul din proprii copii, oameni bătrîni și ei.

Nu se cîină, nu le lipsește nimic, decît puțintică sănătate, căci banii, averea, gloria și recunoașterea, desertațiuni...

Vorbesc între ei încet, cu zîmbetul pe buze, depănînd tot felul de amintiri: din timpul școlii sau de la absolvire, de la care au trecut mai bine de 64 ani, despre cîte un profesor normalist, diriginta sau dirigintele, despre atmosfera școlii de altădată, despre un coleg care nu mai este.

Nimic despre greutățile vieții, nici un regret, nici un suspin, ci bucuria de a fi ajuns, cu bine, la capătul drumului. Nimic despre politică, nimic despre prețuri, criză, pensie sau medicamente, dar îi interesează performanțele vreunui fost elev eminent, monografia scrisă de cineva despre satul unde a lucrat, ce se mai scrie astăzi la gazetă, ce modificări sunt prin programe și prin manuale.

Nu critică și nu blamează nimic. În înțelepciunea lor, înțeleg relativitatea sau naivitatea unor prostioare moderniste căci au făcut față la prea multe, unii au plătit cu viața iar alții cu decenii de închisoare politică pentru dirigența cu care și-au apărat onoarea, neamul și țara. Solida lor educație morală și intelectuală le permite să privească viitorul cu optimism lucid, cu încredere în valorile perene și în capacitatea fiecărei generații de a le afirma.

Întîlnirea membrilor fondatori ai Asociației Învățătorilor din Județul Neamț nu a fost doar un prilej de revedere, ci o magnifică lecție de viață și învățătură.

Tuturor, o respectuoasă plecăciune!

“DASCĂLI NEMȚENI DE ALTĂDATĂ” LA A 20-A EDIȚIE

Prin grija și munca dului profesor Dan Mihăilescu, muzeograf șef de secție Complexul muzeal județean, Asociația Învățătorilor Piatra Neamț a fost gazda celei de a 20-a aniversări a activității devenită tradițională “Dascăli nemțeni de altădată”. A fost o activitate de suflet, de vibrație și emoție. Și-au dat întâlnire nume cu adevărat prestigioase din școala nemțeană de altădată. Nu dăm nici un nume pentru a fi drepti cu toți. Menționăm în schimb comunicările deosebite prezentate de pro-

fesorii Rusu Dorel (educațoarea Galinescu Florica-Hangu), Dan Mihăilescu (Profesorul Ruga Serolad-Bicaz), Vasile Ailincăi (Viața și activitatea unui notar din Bălțătești), Veronica Mihăilescu (Aniversarea a 65 de ani-promoția Școlii Normale de Fete-1943).

Cei prezenți au fost sin-

ceri, bucuroși și mulțumiți de momentele deosebite pe care le-au trăit și rememorat împreună. Invităm pe această cale, pe toți cei interesați să urmărească și să participe la activitățile organizate și susținute de Asociația Învățătorilor la sediul din str. Mihail Sadoveanu nr. 21, P. Neamț (tel. 0233/228262).

Stefan CORNEANU

ARTE & MESERII □ ARTE & MESERII □ ARTE & MESERII □ ARTE & MESERII

Vorbele de duh ale lui Winston Churchill

James C. Humes
ediția I

Expunere extrem de antrenantă a multor bon mots, anecdote și fleacuri picante legate de Winston Churchill, făcută de unul dintre cei mai cunoscuți redactori de discursuri prezidențiale și interpreți ai acestui mare politician - utilă în special purtătorilor de cuvînt, studenților de la facultățile de istorie, celor interesați cu precădere de diferitele aspecte ale celui de-al Doilea Război Mondial, dar și oricărui alt cititor.

“Ridicați-vă paharele, idolatrii lor și amatorii de toasturi, deoarece oricare dintre aceste peste 1000 de vorbe de duh poate intra în deshiderea unei cuvîntări și poate încheia o alta, ținută de un adversar plictisitor de vorbăreț.” (Booklist)

“Un compendiu compact și o lectură plăcută.” (Newsday)

“Curajos, belicos și plin de umor... Oricine își dorește să aibă la dispoziție o sursă generoasă de citate trebuie să știe că aici o găsește. Churchill a avut o experiență de șapte decenii de oratorie. Pentru cei care au venit pe lume după cel de-al Doilea Război Mondial, acesta este un volum care merită citit și păstrat în biblioteca personală, deoarece îi va inspira.” (Indianapolis Star)

Scrisori către fiul meu

Gabriel Liiceanu
ediția I

Un tată îi scrie, înaintea unei operații dificile, fiului său. Expeditorul e în America, iar destinatarul, în Japonia. După operație, scrisorile continuă să se înlănțuie.

NOU la HUMANITAS

Se agată mai întîi, ca iedera” de orice le iese în cale, apoi, după întoarcerea acasă a tatălui, devin confesiuni pe cele mai delicate subiecte: cum e cu “celălalt sex”, ce căutam într-o lume în care părem destinați fericirii?

Protagonista scrisorilor este mai întîi inima, în toate ipostazele ei: inima de tată, inima de îndrăgostit, inima de discipol, cea de fiu, cea de om obișnuit, plin de griji, și chiar inima-inima, personajul-vedeta al anatomiei noastre, care se poate îmbolnăvi.

O întreagă geografie afectivă, creată după capriciile memoriei, se ascunde în picul încăpător al acestor cărți: scene americane, scene din

Heidelberg, un dans cu urmări nebănuite, scene din casa copilăriei, adresa mitică “Dr. Lister 69”, flash-uri din anii ‘50 și fleacurile vieții de zi cu zi. Dar și gândurile abstracte, sistematizate, care se datorează “riscului de a avea un tată filosof”.

Din cele șaisprezece scrisori se conturează o viață și un cod. Sub protecția distanței și-a convenției epistolare, Gabriel Liiceanu găsește prilejul să fie sincer, vulnerabil de sincer uneori, să-și amintească, să povestească, să cadă pe gânduri, să se lase întrebă și să se răspundă. Pentru că, acceptînd pactul propus de autor, fiecare cititor se transformă în “fiul” din titlu.

“Dragul meu, cînd, în urmă cu mai bine de un an, ți-am scris prima scrisoare din sejurul meu american, nu știam dacă vor mai urma și altele. Totul a început modest, cu o călătorie și o poveste ‘chirurgicală’ a inimii mele. Dar, odată călătoria încheiată, povestea nu s-a mai putut opri și a devenit, amplificîndu-se, o

poveste de inimă pur și simplu. Pe măsură ce se năstă, ‘aerul’ ei era tot mai greu de definit. Tot timpul căutam ‘ceva’ - fără să pot spune ce anume (un gînd decisiv? un pericol pe care voiam să ți-l semnalez? mirajul unei vîrste?) - ceva pe care țiineam morții să ți-l las după ce l-aș fi găsit cotrobăind prin cotloanele vieții mele. Pe urmă, tot scriind, am descoperit că sunt atîtea lucruri pe care aș fi vrut să ți le spun și atîtea la care îmi cereai imperios un răspuns...” (Gabriel Liiceanu)

Il sonetto italiano del Medioevo e del Rinascimento

Sonetul italian în Evul Mediu și în Renaștere

biblioteca italiană
ediția I

- Antologie, traducere din italiană și postfață de C.D. Zeletin
- Prefață de Natascia Tonelli
- Note explicative și note bibliografice de C.D. Zeletin și Smaranda Bratu Elian
- Ediție îngrijită de Smaranda

Bratu Elian

Volumul reunește, în ediție bilingvă, o amplă selecție din creația unor poeți italieni autori de sonete, de la Pier delle Vigne (începutul secolului al XIII-lea) pînă la Veronica Franco (mijlocul secolului al XVI-lea), trecînd prin Dante Alighieri, Francesco Petrarca, Giovanni Boccaccio, Ludovico Ariosto, Lorenzo de Medici, Michelangelo Buonarroti, Pietro Aretino sau Vittoria Colonna. Cititorul român are astfel posibilitatea să urmărească evoluția acestui gen, care a dat roade în mai toate literaturile lumii, de la originile sale medievale pînă la apogeul său în epoca prerenașcentistă și renașcentistă și la alunecarea sa în manierism în epoca barocului.

Selectie de
Alexandra BURUIANA

Antologia poezilor nemțeni

O "carte pentru copii și adolescenți"

Profesorul Emil Bucureșteanu, autorul a patru cărți de proză apărute în doar vreo trei ani, publică la Editura "Timpul" din Iași o antologie din poezia nemțeană a ultimilor 50 de ani, în care selectează doar poezii pentru copii și adolescenți. După cum mărturisează autorul, "antologia este o încercare de a face ca unii autori ce vor fi agreați de cititori să intre în circuitul manualelor școlare, în revistele școlare, în mișcarea artistică școlară".

Fiecare din autorii cuprinși în această antologie (aproape completă) a poezilor nemțeni sînt prezenți cu fișe bio-bibliografice, fotografii și texte. Unii autori sînt doar amintiți în treacăt (lăsînd să se vadă că alcătuitorul ediției nu a dispus de material bio-biografic suficient) deși sînt importanți. Alții, chiar minori, beneficiază de fișe complete și texte multe dar neconvingătoare. E suficient, cred, să atragem atenția că nu e normal ca o poezie de talia Otiliei Cazimir să stea în același capitol alături de numele unor autoare de nivel cenaclier doar pentru faptul că e de același sex cu acestea. La fel, includerea unor nume de autori precum Mircea Bostan, Lucian Paul Pal în capitolul "optzeciști", doar pentru că au cam aceeași vîrstă cu autorii acestei generații, e în afara oricărui criteriu calitativ. Salutăm, în schimb, ideea includerii în antologie a unor scriitori clasici, necunoscuți publicului și în calitatea lor de autori de versuri, precum Gheorghe Asachi, Ion Creangă, Vasile Conta sau Calistrat Hogaș.

Antologatorul utilizează un mod original de a alcătui cartea, pe șase capitole, deschizînd-o cu "poezia feministă", încheind-o cu poezia "clasicilor" născuți în Neamț, între acestea incluzînd alte generații precum "optzeciștii", "postdecembriștii", "trepuți prin luptă" (!) și "diversitate" (!). În treacă fie spus, ultimele două capitole au denumiri total ciudate, ca să nu spunem neinspirate și conțin, de altfel, numele unor autori care pot sta în același raft, precum Haralambie Mihăilescu, Nichita Bistriceanu, Cătălin Stupcanu sau Emil Bucureșteanu. Evident, stabilirea autorilor pe aceste capitole este subiectivă și poate suferi amendamente, în sensul că erau necesare doar trei capitole: clasici, autori contemporani și cenaclisti.

Acestea ar fi cîteva din reproșurile care i se pot aduce autorului acestei antologii. Merită, în schimb, toate laudele pentru munca titanică dusă pînă la capăt - nu e ușor lucru să alegi din varii surse mii de pagini bio-bibliografice, să le așezi pe un calapod procustian, să le rescii, să le corectezi, să selectezi din mii de texte doar cîteva care ar putea interesa categoria de cititori cărui îi dedici antologia etc - muncă de cîțiva ani buni. Imperfectă, incompletă - lipsesc, nejustificat, din antologie poezii Mădălina Canur și Radu Florescu, ultimul chiar membru al Uniunii Scriitorilor -, cu mici concesii pe care autorul le-a făcut unor colegi de generație care nu prea au legătură cu literatura, antologia alcătuită de Emil Bucureșteanu, cea dintîi apărută în județul Neamț, are meritul de a fi adunat sub cele două coperti nu numai informații utile pentru orice autor de dicționar literar dar și o retrospectivă fidelă a poeziei nemțene de ieri și de azi. Dînd Cezarului ce-i al Cezarului, putem afirma fără teama de a greși că Emil Bucureșteanu va rămîne în istoria literară nu numai cu cele cîteva cărți notabile de proză ci, mai ales, ca autor al primului dicționar al poezilor nemțeni, mulți dintre ei de talie națională. Am spus dicționar pentru că antologia de față poate fi luată și ca atare.

Cît despre intrarea poeziilor din această masivă culegere de peste 400 de pagini în circuitul școlar, răspunsul îl vom afla abia peste vreo zece ani în serbările școlare.

Nicolae SAVA

La debutul promițător din 2005, pus sub un titlu inspirat și perfect acoperit - **Buflă din dărmături. Insomnii teologice** - Mihail Neamțu anunța că dorește să arunce punți între lumi care, de obicei, se ignoră. Și într-adevăr, se întîmplă asta, pentru că demersul său bătea la uși pînă atunci închise sau foarte puțin întredeschise în spațiul românesc al ideilor. Era vorba de rediscutarea lucidă a tradiției ortodoxe și a legitimității Tradiției, în general, față în față cu orizontul relativist și autosuficient al post-modernității. Erau aruncate în joc argumente filosofice și teologice din cele mai diverse, de la ontologia „tare” a vechilor greci și a epocii patristice pînă la epistemologia relativistă a subiectului și la hermeneutica pro-tradiție a lui Gadamer. Ortodoxia primea, astfel, prin analitica tînărului eseist, instrumentele filosofice necesare recalibrării la modernitate și necesare, totodată, redinamizării fondului ei estetic, istoric și dogmatic, atît de bogat.

Mihail Neamțu își continuă la fel de substanțial „punțile între lumi” într-o nouă carte, **Gramatica ortodoxiei**. Tradiția după modernitate (Polirom, 2007), devenită deja eveniment mediatic. Numitorul comun al textelor îl constituie posibilitatea unui nou discurs al teologiei într-o lume viciată de pretențiile autoritariste ale raționalismului de tip iluminist, cu toate consecințele sale post-moderne în rîndul învățămîntului academic oficial și în spațiul public al dezbaterilor de idei. Volumul pornește de la parcursul epistemologic care a dus la marginalizarea teologiei și a perspectivei metafizice în istoria filozofiei europene (cu bune trimiteri la irelevanța școlii teologice românești de odinioară și din prezent), trece prin reconfigurarea modernă a unor probleme ontologice pe care Tradiția creștină le-a propus dintotdeauna (gîndirea ca vedere și participare, conflictul dintre metodă și adevăr, limitele rațiunii, vocația ascezei în fața erosului păgîn și a sinelui corporalizat), prezintă analitic opera unor figuri exemplare ale teologiei și filozofiei modernității (Dumitru Stăniloae, Andrew Louth, Michel Henry, Michael Polanyi, John Milbank), pentru a ajunge la perspectiva creștină asupra definirii socio-politice a compasiunii și a binelui făcut aproapelui. Suita de eseuri se încheie cu un text despre vocația publi-

că a teologiei creștine, în contextul mai larg al problematicii istoriei religiilor. Nu de superioritate ar fi vorba, ci de „memoria vie a unei comunități mărturisitoare”, de dialogul cu ajutorul „instrumentelor clasice ale unei erudiții încadrate de politica liturgică a unei poezii deopotrivă modeste și vizionare”.

Așadar, ce înseamnă o „gramatică a ortodoxiei”, în viziunea autorului? Constituie ea un set de concepte și de definiții, distincte în cîmpul limbajelor celorlalte „științe” sau a celorlalte confesiuni? Răspunsul lui Mihail Neamțu e unul nuanțat, mergînd pe dialog și pe participare, în defavoarea unei fixări istorico-dogmatice a discursului teologic ortodox. E vorba, cu alte cuvinte, de o hermeneutică mobilă care caută să deschidă ortodoxia către problematica

Ortodoxie, tradiție, modernitate

modernității fără a ieși din orizontul patristic și scripturistic al Tradiției. Acest orizont poate asigura chiar o ieșire din paradigma dualistă kantiană care interzice discursul despre domeniul noumenal și limitează cunoașterea la granițele empiricului imediat. Și lucrul acesta s-a și întîmplat, dacă ținem cont că tipul de reflecție care a relegat teologia de filozofie s-a născut în contemporaneitate sub zodia hermeneuticii și a fenomenologiei. E necesară doar o deschidere a amaniorelor unele spre celelalte, un efort suplimentar de problematizare curajoasă, care lipsește, deocamdată, în mare parte, și apărătorilor paseiști și riguroși ai ortodoxiei, dar și post-modernilor diseminanți. Nici dogmatizare rigidă și a-culturală, nici filosofare a-metafizică și abstractă. „Aceasta este, de altfel, lecția mereu actuală a înțelepților din Pateric”, spune autorul, „pentru care Ortodoxia rămîne un mod inefabil de a fi, luminos și transparent, gravitînd în sfera legilor nescrie ale iubirii. De aici derivă și prioritatea «ortopraxiei» celor sfinți față de «ortodoxia» strict nominală a fariseilor. Corectitudinea unor propoziții dogmatice nu poate fi

detașată deci de universul care odinioară le-a dat sens și viață. În acest sens, Ortodoxia actualizează mereu o estetică a vederii, menită să asigure transferul din planul comod al simplei confesiuni (doctrinare) în sfera mult mai dificilă a justeii orientări (ființiale)”. Numai că transferul dinspre conversația divino-umană de tip liturgic spre dialogul autentic cu lumea e foarte dificil. Din partea Ortodoxiei, există pericolul izolării idolatre într-o singură instanță istorică și conceptuală, cea bizantină. Din partea filozofiei și a celorlalte amaniore speculativă, se uită dimensiunea metafizică și mistică ce ar putea conferi gîndirii exigențe generoase în rezultate, oricum, altele decît „slabele” premise ale unei reflecții forțat demistificatoare.

Disputele ereziologice ale secolului IV, continuă autorul într-o altă secțiune a cărții, trebuie căutate în diferențe de „cadru aperceptiv”, în cezuri hermeneutice, în incommensurabilități de paradigmă. Conceptualizarea hermeneutică a unității Scripturilor a contribuit și ea la aceste dispute. De-a lungul timpului, „dacă lexicul Ortodoxiei continuă să varieze, gramatica teologică a dogmelor Bisericii a rămas aceeași”. Articulația teologică e dependentă de istoricitatea subiectului și de vulgata culturală a timpului, pe cînd Revelația „în Duh și adevăr”, dumnezeirea Fiului și iconomia lui Dumnezeu în lume sînt neschimbate și imposibil de cuprins în limbaj. „Dialogul teodramatic al Cuvîntului cu umanitatea pentru care El S-a făcut trup este permanent”, afirmă, în continuare, autorul. „Revelația se produce în teopoetica creației, hermeneutica Scripturii și participarea noastră vrednică la tainele Bisericii. Încercarea de a oferi un răspuns la întrebarea lui Hristos continuă pe tonuri diverse, în registre infinite variate, folosind toate idiomurile culturale ale umanității. Raportul de inseparabilitate între tradiție, Scripturi și Biserică - toate organizate în jurul unei singure provocări din întrebarea lui Iisus către ucenici: «cine ziceți voi că sînt Eu?» - conferă și astăzi teologiei o sarcină ultimă”. O sarcină pentru ea însăși și pentru ontologia umană, în general.

Într-un discurs echilibrat și bine articulat conceptual, cartea lui Mihail Neamtu pune încă o piatră la temelia dialogului dintre ortodoxie și restul amaniorelor laice, într-un timp cînd religiosul e în plin revirement epistemologic, la scară mondială.

Adrian G. ROMILA

ARTE & MESERII □ ARTE & MESERII □ ARTE & MESERII □ ARTE & MESERII

In **ADEVĂRUL LITERAR SI ARTISTIC** din 12 noiembrie, scriitorul Cezar Paul Bădescu poartă un dialog cu prozatoarea Gabriela Adameșteanu. Iată ce afirmă autoarea „Dimineții pierdute” despre succesul ei de piață: „Am realizat în anii aceștia că piața de carte este feroce, că statutul scriitorilor trebuie întreținut, că autorii care au căpătat un renume se silesc să scoată o carte la doi-trei ani, pentru a nu se declara. Cred că nu sînt mulți care să reziste la acest maraton - să faci încontinuu o carte competitivă. De la un moment dat se vinde mai ales cota autorului și mai puțin cartea. Cu cît cota este mai mare, cu atît este mai mare avansul pe care-l primește autorul și mașina de publicitate care se pune în funcțiune este mai zgomotoasă. Dar oricît se calculează succesul de piață al unui autor, rămîne întotdeauna o necunoscută. Există însă și o alternativă mai rea: ca unor autori importanți să li se dea avans la o carte nescrișă, pe care nu o vor mai preda niciodată. În contract este stipulat că avansul nu se returnează în cazul nepublicării. Traducerea nu este neapărat garanția valorii unei cărți, există autori foarte buni, valoroși, care nu

ajung pe piața internațională, pentru că nu sînt traduși. Acesta este unul dintre paradoxurile globalizării”.

În revista **TRIBUNA**, nr. 146, Ioan Pavel Azap stă de vorbă cu criticul Ioan Simuț despre poezia română, un capitol pentru care el nu a avut niciodată prea multe cuvinte de laudă: „Nu am denigrat niciodată poezia, în principiu, din prejudecată, din răutate sau din... dogmatism. Ar fi fost o dovadă de prostie. Am semnalat numai faptul că genul liric și-a pierdut primul rang pe care îl avea în neomodernismul nostru, coincident cu perioada comunistă. Din păcate, se scrie din ce în ce mai prost, nu numai poezie, dar și proză sau critică, pentru că se publică fără discernămînt, orice și oricum. În poezie se vede cel mai repede lipsa de talent. Asta nu înseamnă că nu se prefigurează sau nu se conturează un fenomen poetic nou, glosat ca atare de către cunoscători. Dar publicul poeziei s-a subțiat foarte mult. Am spus că poezia va deveni religia unei secte din ce în ce mai restrînsă (afirmația poate fi găsită în volumul meu din 1994, *Incursiuni în literatura actuală*) și, din păcate, această previziune s-a adevărit. Am spus că nu cred ca un tînăr poet, afirmat după 1990, să devină un mare scriitor, cum s-a întîmplat

înainte de 1989 cu Nichita Stănescu, Ana Blandiana sau Mircea Dinescu. A apărut sau putem spera să apară un poet de talia lor?”

Același critic, cu privire la o eventuală scriere a unei istorii literare, afirmă: „Cu o istorie a literaturii române în gînd trebuie să lucreze orice critic sau istoric literar serios. Nu pot să detaliez, mi-ar lua prea mult timp și spațiu, poate chiar cît mi-ar trebui să o scriu.

Revista presei literare

Orice istorie... memorabilă creează un reper impresionant, dacă nu un complex. Nu vîd ceva rău în faptul de a avea complexe, important e să ți le recunoști și să ți le tratezi. Nu ar suna ca o infatuare să spun că nu am complexul Călinescu? L-aș avea și dacă nu aș recunoaște. Pe Alex Ștefănescu îl admir, cu sentimentul dialogului firesc. Istoria... lui înseamnă unul dintre acele repere necesare, la care ne putem raporta cu folos, pentru a avea sau pentru a ne forma relieful valorilor”.

În **APOSTROF**, nr. 10, Ovidiu Pecican îi „smulge” poetei Ana Blandiana un răspuns cu referire la viitorul literaturii: „Cred în viitorul lite-

raturii pur și simplu. Spațiul virtual - oricît ar părea de imaterial - nu este decît un alt fel de suport material al gîndirii, iar literatura n-a depins de-a lungul mileniilor de calitatea papirusului, a pergamentului sau a hîrtiei, ci de calitatea gîndirii celor care o creau și a celor care o citeau. Deci problema viitorului literaturii nu este dacă poate supraviețui în noile condiții tehnice, ci dacă poate supraviețui în noile condiții intelectuale și spirituale. Eu cred că da. De altfel, numărul mereu în creștere al festivalurilor de poezie în lume, ca și numărul impresionant nu numai al poezilor care participă la ele, ci și al celor care participă ca spectatori, este un argument: oamenii încep să simtă că interesul exclusiv pentru valorile materiale nu poate ține loc de viață”.

Despre modul în care a părăsit țara acum 30 de ani, aflăm noutăți din dialogul pe care îl are în **SUPLIMENTUL DE CULTURĂ**, nr. 203, Cristina Hermeziu cu regizorul și profesorul Laurențiu Azimioară care a plecat din România în anii 1980: „E foarte complicat. Eram profesor la Institutul de Artă Teatrală, deschiseseam Teatrul Național cu Medeea în '74, cu Irina Rachișteanu. Am lucrat cu actori ca Amza Pelea, Cotescu, Balanuță, Cozorici, o generație întreagă. Rodica Tapalagă a jucat doi ani

în Unchiul Vanee de Cehov. Prin ziare se spunea: așa cum vă duceți la Paris să vedeți Turnul Eiffel, mergeți și o vedeți pe Olga Tudorache în Premiera de Cromwell în regia lui Laurențiu Azimioară. Am dat mulți actori care se pare că fac o carieră excepțională. În clasa mea a fost o fetiță excepțională pe care am iubit-o foarte mult, Adriana Trandafir. Pe timpul lui Ceaușescu a spus într-o emisiune că ea a fost eleva lui Laurențiu Azimioară. Nu era voie să se spună, fiindcă eram fugit. Eu nu am fugit, eu am plecat oficial. Dar n-am vorbit prost niciodată de țara mea. A fost o ruptură. Am pus un punct pe motive morale, spirituale, politice, religioase. Familia mea a suferit enorm. Tata era reprezentantul cultului evanghelic din București, a tradus Biblia în anii '20. Pe timpul hitlerismului spunea că sîntem comuniști, pe timpul comunismului venea tot timpul poliția să caute nu știu ce prin cărți. Un frate a fost zece ani închis pentru că ar fi spus că flota americană este mai puternică decît flota sovietică. S-a întors din pușcarie fără dinți. Nu ieșisem încă din România, dar nu mai puteam suporta umilintele. Nici nu conta că aveam sofer, bucătăreasă sau femeie de menaj, mi-am zis: chiar gunoier să ajung și tot plec. Și nici după 28 de ani nu regret. Eu am 73 de ani, nu mai am timp să visez cai verzi pe pereți”.

Note de lector

NIMIC FĂRĂ DUMNEZEU

Biblia de la 1688

Romanul „Perahim” de Constantin Virgil Gheorghiu, publicat de Editura „Crigrax”, este o ediție critică (post-fată, note și un curriculum vitae) realizată de regretatul critic și istoric literar Fănuș Băileșteanu - unul dintre prietenii de suflet ai mișcării culturale din Neamț, prezent, de-a lungul anilor, la multe manifestări literare.

Ediția la care ne referim este una „inedită” - reproduce, așa cum aflăm dintr-o „notă asupra ediției”, textul românesc inițial, după «manuscrisul» original, poezia Doamna Avocat Ecaterina Gheorghiu, soția scriitorului, prin prezența mea (Fănuș Băileșteanu, n. n.), l-a oferit Bibliotecii Academiei Române (la 25 iulie 1998). Să mai adăugăm: textul acestei ediții reproduce «manuscrisul» original de pe vremea când Constantin Virgil Gheorghiu nu scria încă în limba franceză și că este „un îndrumar, o schiță” pentru traducătoarea Livia Lamoure.

Deși nu este un text definitiv, îngrijitorul ediției îl consideră, pe bună dreptate, „o capodoperă de teofilosofie ideologică și estetică (precum au mărturisit Gabriel Marcel și Marian Popa)”.

Maximilian Perahim zis „Baricadă”, eroul acestui miniro-man publicat în 1961 în Franța (Colecția „Croisés/Ames et Terres Etrangères”, a Editurii „Plon” din Paris), este „ultimul mare adevărat gangster din București”, eliberat de la ocnă după ce a efectuat zece din cei douăzeci de ani la care fusese condamnat.

La ocnă, „în coridoarele sărate ale infernului”, a învățat să renunțe „la tot ce este viață”, „la libertate”, pe care o consideră „prea scumpă”. Tot aici a ajuns la concluzia că „numai la ocnă și în mănăstire se poate învăța a trăi pur”. Cu prețul vieții sale, este hotărât să nu se mai întoarcă la ocnă. Vrea să trăiască din muncă cinstită, practicând meseria pe care a învățat-o în cei zece ani de detenție.

Nici amenințările comisarului de poliție loachim Catran (ce care are „calități mai importante decât studiile” și este de „o cruzime și o absență totală de simț moral”), căruia îi refuză propunerea de a lucra pentru poliție; nici cele ale Rosei Clima („cea mai frumoasă curtezană din București”, „regina asfaltului”), care îi spune că îl va face să se întoarcă la ocnă, dacă nu o iubește, nu îl determină să se abată de la hotărârea luată.

Demnă de reținut este introducerea în povestea despre

acest gangster ateu a preotului Nicolae - parohul mahalalei Baricadele, care îi atrage atenția asupra faptului că, în viața oamenilor, nimic nu se poate realiza fără Dumnezeu și îl îndeamnă: „vino la Dumnezeu. Nicio operă omenească - oricât de formidabilă ar fi ea - nu rezistă, dacă nu are o rădăcină religioasă. Nu există nicio capodoperă umană să nu aibă o idee religioasă. (...) Dumnezeu este unica direcție posibilă pentru om” sau „Un om, fără ajutorul lui Dumnezeu, oricât de sus s-ar urca, coboară tot în locul din care a plecat”.

Perahim rămâne neînduplecat la toate aceste amenințări, limitându-se a fi consecvent cu hotărârea sa: „Cine a mâncat cu morții în galeriile de sare timp de zece ani nu are decât un gând: să nu revină la ele. Alții.”

Singura care îl înțelege sau crede că îl înțelege este Violeta Catran, soția polițistului: „Perahim este un om convertit la virtute. Un om perfect. Un meseriaș fără egal. Un artist”, care a evadat din închisoare „prin unica porțiță permisă de societate: prin frumos.” El a descoperit „ușa care duce spre libertate. Arta”.

Romanul lui Constantin Virgil Gheorghiu poate fi considerat, cum spune Fănuș Băileșteanu, „o replică la „Groapa” (1954) lui Eugen Barbu sau «Bijuterii de familie»

(1949) a lui Petru Dumitriu, dar sigur este o carte ce se înscrie printre operele literare deosebit de valoroase ale autorului născut la Războieni-Neamț, cum a precizat și Gabriel Marcel, într-o scrisoare adresată scriitorului, datată 18 aprilie 1961: „Totmai v-am citit «Perahim» și cred că este ceea ce ați scris mai frumos și mai puternic. Este cel puțin egalul «Orei 25». Îndrăznesc să vă întreb dacă n-ați putea face, după această carte, un film extraordinar cu Jean Gabin, v-ați gândit la asta?”

Poate, în finalul acestor câteva rânduri, nu ar fi lipsită de interes o părere a autorului acestui roman, cel care a fost preotul ortodox al Bisericii românești din Paris (din anul 1963): „eu mi-am săvârșit menirea de poet și de martor cu aceeași religiozitate cu care celebraz Sfânta Liturghie ca preot”.

Și mai atragem atenția asupra postfeței semnate de Fănuș Băileșteanu („Un roman «simbolic»”, din care cititorul, cunoscător sau nu al operei literare a scriitorului născut la Totoiești-Războieni, va afla informații esențiale despre familia și viața acestuia, dar, mai ales, despre felul în care a fost primită opera sa literară atât în țară cât și în afara granițelor sale.

Constantin TOMȘA

Discuții și dezbateri în orele de religie

Termenul „discuție” își are originea în latinescul „discursio”, ceea ce sugerează imaginea unei construcții pe care o zguduim pentru a vedea dacă ea este destul de solidă.

Discuția are semnificația unui schimb reciproc, organizat și constructiv de informații și idei, impresii, păreri, critici și propuneri în jurul unei teme (sau al unui anumit subiect) în scopul clarificării, consolidării și soluționării unor probleme. Astfel, în clasă, se creează o atmosferă de deschidere și receptivitate reciprocă, se intensifică relațiile interpersonale, favorizează formarea deprinderilor oferind o bună modalitate de influențare a convingerilor. La orele de educație religioasă pot fi utilizate diverse variante ale discuțiilor: discuția dialog, consultația, discuția de tip seminar,

asaltul de idei, discuția după procedeele Phillips - 66, discuția liberă, colocviul.

Dezbaterea organizată după procedeele Phillips -66 are loc pe subgrupe de elevi. Se împarte clasa în mai multe grupuri pentru discuții, unuia dintre membrii fiecărei subgrupe revenindu-i sarcina de a conduce discuția. După dezbateri, fiecare conducător al fiecărui grup va prezenta în fața clasei concluziile. Profesorul asamblează concluziile sau soluțiile prezentând rezultatele optime. Se încearcă să se obțină o participare mai activă a elevilor, însă, după cum sublinia și Peter Petrescu „să fim atenți să nu lăsăm pe copii părăsiți propriilor lor forțe! Să-i călăuzim și să le evităm experiențele inutile; să-i ajutăm în a-și exterioriza propria lor personalitate”.

Dezbaterea tip Panel constă în realizarea unor discuții între două grupuri de elevi; un grup restrâns emite idei, păreri, iar alt grup care le receptează pune întrebări sau

comentează ideile. Ședința tip Panel trebuie să respecte următoarele condiții: tema dezbătută să prezinte interes, elevii să fie documentați în ceea ce se discută, auditoriul să poată interveni ori de câte ori dorește să-și exprime părerea. Un elev sau profesorul va modera discuția, iar la final se trag concluziile.

Este de preferat ca dezbaterile să se folosească în special în învățământul liceal, având în vedere faptul că elevii au formată o anumită cultură generală și de specialitate.

Din numărul mare de metode și procedee care pot fi utilizate în actul educațional, cadrul didactic va selecta și combina metodele ținând cont de condițiile reale în care își derulează activitatea (specificul clasei, conținutul de predat, mijloacele didactice folosite, obiectivele propuse etc.).

Drd. Mihai FLOROAIA
- ISJ Neamț

Anul acesta s-au împlinit 320 de ani de la tipărirea Bibliei de la București din anul 1688, cunoscută și sub numele de „Biblia lui Șerban Cantacuzino”. Această lucrare reprezintă prima ediție integrală a textului Sfintei Scripturi tipărită în limba română. Bazându-se pe traduceri anterioare, Biblia de la 1688 va constitui, la rândul său, un punct de referință pentru toate traduceri textului sacru care se vor realiza de acum înainte. Mai mult, va contribui la cristalizarea limbii române literare în toate provinciile românești, fiind considerată ca o expresie a unității românilor de pretutindeni.

Tipărirea Bibliei de la București s-a realizat în timpul domniei Șerban Cantacuzino (1678-1688) și Constantin Brîncoveanu (1688-1714), ambii iubitori de cultură și spiritulitate. Pregătirile pentru editare au început în jurul anului 1682, cu stringerea materialelor necesare și alcătuirea grupului de cărturari însărcinați cu această lucrare, dintre care amintim pe arhiepiscopul Ghermano de Nisa (directorul Academiei Grecești din Constantinopol), Sevastos Kymenites (directorul Școlii Grecești din București) și frații Radu și Șerban Greceanu. Corectura textului a fost încredințată fostului episcop de Huși, Mitrofan. Tipărirea a început la 5 noiembrie 1687 și s-a încheiat la 10 noiembrie 1688.

Cele mai vechi traduceri de texte sfințe în limba română datează din secolele XV-XVI. Ele conțin în special Psaltirea și fragmente din Noul Testament. Este vorba despre *Codicele Voronețean*, *Psaltirea Șcheiană*, *Psaltirea Hurmuzachi și Psaltirea Voronețeană*. Cel mai vechi text tipărit în limba poporului nostru îl reprezintă Evangheliarul slavo-român al lui Filip Moldoveanul, apărut la Sibiu în perioada 1551-1553. Lucrarea a fost urmată de tipărirea diaconului Coresi și ale preoților din Șcheii Brașovului, care au scos de sub tipar, în a doua jumătate a secolului al XVI-lea, *Tetraevangheliul* în anul 1561, *Apostolul* din 1564, *Psaltirea* (1570), *Evanghelia cu învățătură* (1581). La Alba Iulia, Mitropolitul Simion Ștefan al Ardealului va tipări, în anul 1648, *Noul Testament de la Bălgard*, iar în 1651, *Psaltirea*. Cu puțin timp înaintea apariției Bibliei lui Șerban Cantacuzino, la București s-au tipărit, în timpul mitropolitului Teodosie (1668-1672; 1679-1708), *Evanghelia* (1682) și *Apostolul* (1683).

Biblia de la București reprezintă o operă de mari proporții pentru vremea în care a fost tipărită: are 944 de pagini, format mare. Textul este imprimat cu litere mici, chirilice, dispus pe două coloane, cu excepția celor două prefețe unde există o singură coloană. Scrierea, folosind caractere chirilice, era un lucru obișnuit pentru acea vreme. Ea s-a menținut pînă în timpul domniei Alexandru Ioan Cuza, cînd a fost înlocuită cu alfabetul latin.

Circulînd în toate provinciile românești, Biblia de la București a contribuit la formarea limbii literare și, totodată, la menținerea unității de limbă. Ulterior, ea a devenit punct de referință pentru toate traduceri textului Sfintei Scripturi care i-au urmat: *Biblia de la Blaj* (1795), *Biblia de la Petersburg* (1819), *Biblia de la Buzău* (1854-1856), *Biblia de la Sibiu* (1856-1858) etc.

Drd. Mihai FLOROAIA

ARTE & MESERII □ ARTE & MESERII □ ARTE & MESERII □ ARTE & MESERII

Cu o sută de ani în urmă, la 19 octombrie 1908, în comuna Negrești-Neamț s-a născut cel care avea să devină unul din cei mai prolifici scriitori ai literaturii de la poalele Ceahlăului, Dumitru Almaș.

A urmat studiile universitare la București, iar perioada de maturitate intelectuală și-a trăit-o tot în capitală. Putem spune chiar, fără a greși cu nimic, că Dumitru Almaș este o personalitate de anvergură europeană, multe din lucrările sale de istorie, începînd cu teza de doctorat, tratează probleme europene. Prestigioasa revistă Magazin istoric, al cărei fondator (1967) și director pînă în 1971, a fost, vine ca un argument în plus al afirmațiilor anterioare.

Negrești este o comună aflată între niște dealuri domoale de la poalele Cului Stînișoara, o depresiune prin mijlocul căreia curge Horața, un pîrîu năvalnic în anii ploioși sau care abia se strecoară printre pietre cînd este secetă. În munți se află Mănăstirea Horața și Schitul

Horăcioara.

Dacă de la Negrești pleci spre miazăzi, peste muntele Măguricea, dai în valea Almașului, un alt pîrîu sturlubatic, ce trece printr-o vale de o rară frumusețe, pîrîu care a dat și numele unui sat, Almaș. Prin aceste locuri, băiatul de țaran al lui

Drumurile mele s-au intersectat de mai multe ori cu ale lui Dumitru Almaș, eu ca elev, el ca profesor. Prima dată în anii '46-'47

Eram elev la Liceul „Petru Rareș” din Piatra-Neamț. Dumitru Almaș funcționa ca

avea deja renume, era cunoscut în mediul universitar. Prezența la cursuri era masivă. Atrăgea prin elocința discursului. Pedagogul nu se putea despărți de scriitor, formau un tot unitar. Și examenele erau agreabile, nu era profesorul sperietoare, traumatizant, din care se găseau

la Filioara de Dumitru Almaș. Femeia din fața mea devenise o adolescentă, devenise eroina din roman.

Dumitru Almaș a fost deputat în Marea Adunare Națională. „Mă duc la domnul adiput, va spune un țaran din Dobreni, să mă ajute, cînd a avut o problemă de școală cu unul din copii. Și domnul adiput l-a ajutat.”

Navigînd recent pe internet și interesîndu-mă de viața și de opera lui Dumitru Almaș, am aflat că în unele localități, cu prilejul împlinirii a o sută de ani de la nașterea scriitorului și istoricului, s-au organizat manifestări comemorative. Cineva i-a dedicat un rondel. Altul mărturisește că anii copilăriei i-au fost marcați de povestirile istorice scrise de Dumitru Almaș. La Piatra-Neamț, Dumitru Almaș a avut opoziție în a fi numit Cetățean de Onoare al orașului, iar un fost intransigent activist P. C. R. i-a calificat unele lucrări ca proletcultiste.

Timpul trece, timpul vine. Vor veni și alte timpuri cînd cei care au contribuit la formarea culturii române își vor găsi locul cuvenit în istoriografia țării.

Emil BUCUREȘTEANU

Centenar

DUMITRU ALMAȘ

Ion și al Mariei Ailincăi și-a petrecut copilăria și adolescența, fascinat de natură și oameni, iar cînd mintea lui de licean la „Petru Rareș”, liceul din Piatra-Neamț, a început să le transfigureze în imagini poetice și-a luat și numele de Almaș.

Printre profesorii de la școala din Negrești l-am cunoscut și pe Mihai Ailincăi, fratele mai mic al scriitorului, prin grija căruia și a instituțiilor locale, casa în care și-a petrecut copilăria Dumitru Ailincăi (Almaș) și cei zece frați și surori, din care unul era înfiat, a devenit casă memorială.

profesor de istorie și geografie. Era un profesor nou și preda la clasele care învățau după-masa. Trăiam o perioadă grea, cu mulți elevi în clasă, cu multă sărăcie. Distanța între profesorul Ailincăi și elev era de respect. Se vedea de departe că pedagogul de excepție era format și din aluat de scriitor.

A doua intersectare de drumuri a fost la examenul de admitere în facultate, în vara lui 1953. Eu l-am recunoscut. Nu știu dacă el își mai aducea aminte de mine. Ne-am revăzut după trei ani, eu student în anul patru, el profesor de Istorie universitară. De data aceasta știam cine este,

destui în acel timp. Nu era numai un pedagog iubit, și nu numai un scriitor talentat, ci și un povestitor aparte. Era un actor, iar scena era catedra.

Tot un fel de intersecție de drumuri au fost discuțiile ce le-am avut despre personalitatea lui Dumitru Almaș. Mi-a vorbit Nichita Bistriceanu, despre începuturile mișcării literare la Piatra-Neamț, după război; Alexandru Iftimie mi-a povestit despre relațiile lui Dumitru Almaș cu cadrele didactice din județ. Cu cuvinte aparte mi-a vorbit despre el învățătoarea M. M., care, la anii senectuții, mi-a scos dintr-un scrin o carte îngălbenită de timp, cu dedicație specială pentru ea. Era Acolo

“EVALUAREA OBIECTIVĂ A PERFORMANTELOR CADRELOR DIDACTICE”

(urmăre din pag. 1)

În aceste criterii foarte generale nu sînt regăsite instrumente de evaluare obiectivă, din punct de vedere al calității și cantității actului didactic. Această evaluare este lăsată la latitudinea unui singur om, chiar dacă este vorba de directorul unității de învățămînt. Nu poate fi vorba de o evaluare obiectivă, mai ales în condițiile în care, în ultima perioadă, se face simțită prezența politicului în școli”.

■ Educația nu se face în birou

Gabriela Grigore, secretarul general al sindicatului este de părere că aceste criterii și principii au fost scrise de burocrati rupți de realitate: “Sîntem în fața unei situații inedite, de a pune în dezbateră criteriile de evaluare a cadrelor didactice înainte de a stabili care este salariul de bază. Trebuie să remarc faptul că va fi dificil să se stabilească unele criterii general valabile. Avem instituții școlare foarte diverse, cu un nivel inegal. Performanța școlară în unele unități de învățămînt înseamnă rezultate la olimpiadele și concursurile naționale. La altele, performanță înseamnă școlarizarea populației școlare. Este un timp prea scurt pentru o dezbateră atât de amplă. Este vorba de principii și criterii elaborate de oameni care au rupt legătura cu catedra, criteriile făcute din birouri în care se teoreticizează”.

■ Efortul dascălului de la sate

Profesorul Lucian Corneanu s-a arătat foarte revoltat de ceea ce pregătește guvernul. El a subliniat că se pune carul înaintea boilor, adică se trece la evaluarea profesorilor, fără ca nimeni să se întrebe dacă au fost rezolvate adevăratele probleme din învățămînt, dacă li s-au creat condiții dascălilor: “O dimensiune a omului este integrarea lui în activitatea didactică: dascălul și școala. Omul are în față școala... dacă o are. Dacă nu are o școală și face carte într-un cuib pe care el îl luminează cu mintea lui... Cum evaluăm pe doamna învățătoare care crește pe copilul lui Năstase, pe a lui Tăriceanu și al lui Bănescu. Celor două cadre didactice le vom pune în față aceleași criterii de evaluare. Vom spune că îi dăm învățătoarei lui Bănescu titlul de învățătoare emerită, gradul I, plus sporuri pentru merite deosebite, iar învățătoarei care lucrează la Oniceni, la Veja, care săracă îndură frig, ger, lipsa condițiilor igienico-sanitare, dar care își dă sufletul din ea pentru a educa elevii, îi vom spune că are copii de nota 5. Săracii copii, care vin nemîncați la școală, care merg 5-6 kilometri zilnic și pe care abia reușim să îi menținem în condițiile normale de igienă și sănătate. Iată ce criterii de evaluare pot pune ei în fața dascălilor.

Am înțeles că evaluarea trebuie făcută pe criterii unitare pentru toate cadrele didactice. Pot să iau copilul, spre exemplu, al domnului Ploscă și să îl pun alături de al unui pui de rom pe care mă chinui să îl aduc la școală. Primul copil va lua note de 9 și 10 pentru că părinții contribuie la progresul său școlar și al calității educației sale. Celuilalt, abia dacă reușesc să îi spun să nu mai fure biscuiții colegilor, chiar dacă îi este foame sau poftă. Iar noi vorbim de principii, cînd avem aceste două categorii de copii care intră pe mîna dascălilor? E la fel școala 2 sau 3 din Piatra Neamț cu școlile de la Oniceni, de la Cuci, Pîrnavu sau din altă parte?”

ELEMENTE DE DEONTOLOGIE A EVALUĂRII ÎN CONTEXTUL CREȘTERII CALITĂȚII ACTULUI EDUCAȚIONAL

Ne-a fost dat, grație împrejurărilor, să putem privi munca la catedră atît din perspectiva celui care o desfășoară, cît și din punctul de vedere al celui care încearcă să evalueze activitatea didactică a unui profesor.

Gîndurile adunate aici se adresează mai ales tinerilor mei colegi care, ca și mine, la începutul carierei s-au confruntat cu o serie de dificultăți izvorîte fie din lipsa informațiilor metodice corespunzătoare primite în universitate, fie din lipsa experienței în domeniu.

Cert este că în perioada stagiaturii activitățile didactice devin căutări, confruntări, experimente, exigența pregătirii acestora fiind în strînsă legătură cu motivația profesională.

La început de drum totul pare interpretabil, tînărul profesor simte nevoia confirmării celor realizate, are chiar și deziluzii și totuși în această perioadă se cristalizează personalitatea. Credem, din proprie experiență, că trebuie învinsă timiditatea - este nevoie de ieșirea în scenă - pentru a se observa valoarea celor întreprinse. Căpătînd încredere în disponibilitățile pedagogice pe care le avem, pașii următori devin mai siguri, iar înțîlnirile cu clasa capătă consistență și competență.

Primii ani de învățămînt sunt și primii ani cînd se realizează proiecte didactice care poartă, de la început, o amprentă personală sau pot fi ușor influențate de modelele unor colegi. Pregătirea proiectării este o activitate pretențioasă și anevoioasă. După un anumit număr de ani, se observă că impunerea unor obiective, precizarea unor tipuri de învățare se bazează pe date și acumulări absolut necesare. Ni s-a întîmplat, ani de-a rîndul, să facem așa cum mai văzusem și anume să realizăm

proiectarea activității didactice anuale (planificarea anuală) urmînd doar numărul de ore acordat fiecărui capitol prin programa școlară. Cu alte cuvinte, transcriam o anumită secvență a programei școlare. Ni se părea inutil, dar o anumită eficiență exista în sensul că evita discuțiile neplăcute la un eventual control în specialitate. Mult mai tîrziu, am înțeles că planificarea anuală asigură

penșabilă actului didactic.

În activitatea practică s-a constatat că acolo unde activitatea conceptuală nu capătă locul cuvenit, munca la catedră se desfășoară întîmplător și inefficient. Proiectarea trebuie să țină seama și de resursele umane, de valoarea lor, de capacitatea intelectuală, de nivelul de însușire de către elevi a cunoștințelor și deprinderilor specifice unei dis-

Trecerea competență prin aceste trepte asigură reușita muncii didactice și, implicit, a muncii elevilor.

Demersul nostru nu își propune să ofere un model anume de pregătire didactică care să fie aplicat întocmai. De altfel, în această privință există o întregă literatură de specialitate care poate orienta pregătirea noastră profesională.

Cele cîteva idei pe care ne propunem să le prezentăm își au punctul de plecare în afirmarea că improvizația didactică are repercusiuni negative în procesul de învățămînt. Experiența de la catedră, inspecțiile școlare ne-au relevat cîteva direcții de acțiune pe care orice profesionist al catedrei trebuie să le urmeze pentru a ieși din sfera diletantismului.

De obicei, elevii, fie ei și din ciclul primar, reușesc să facă aprecieri asupra educatorului lor, un singur cuvînt cîteodată oferind elemente exacte ce țin de personalitatea noastră. Ni s-a părut firesc să credem întotdeauna în profesorii care urmăresc părerile și opțiunile elevilor și le iau în considerare.

Procedînd astfel, îi învățăm să pretuiască și ei opțiunile și părerile altora. Dar mai mult de atît, aceasta înseamnă o modalitate de autoevaluare a propriei activități în vederea găsirii celor mai convenabile modalități didactice care să „încălzească” mintea discipolilor.

Tactul de a-i conduce în mod discret pe elevi pe drumul cunoașterii ține însă și de pregătirea cotidiană pentru fiecare oră, în așa fel încît aceasta să fie diferită la fiecare întîlnire cu elevii, fie prin tematica abordată, fie prin varietatea exercițiilor, fie printr-o strategie didactică în care elevul este considerat colaborator.

(urmăre în numărul viitor)

**Profesor
Leonard ROTĂRU**
Școala Nr.8 Piatra Neamț

perspectiva asupra predării disciplinei și, de aceea, un asemenea tip de planificare trebuie să definească obiectivele specifice urmărite prin predare, să stabilească succesiunea capitolelor și a temelor, să precizeze numărul de ore pe capitole și teme, să orienteze activitatea didactică prin tipurile acestora: predare - învățare, recapitulare, sinteză, evaluare.

Desigur, programa școlară este punctul de plecare în realizarea proiectării amintite. Însă, important mi se pare rolul profesorului care, prin personalitatea sa, poate stabili corelații, poate diversifica anumite teme, în funcție de nivelul de pregătire a elevilor, în funcție de dificultățile întîlnite de aceștia în anii anteriori. De asemenea, se pot imagina și alte situații de învățare, mai atractive și mai eficiente.

Proiectarea didactică este o activitate complexă. Ea solicită efort creativ și este indis-

ciplină. O parte din acestea pot fi sesizate și prin testele inițiale. Cea mai mare parte a colegilor noștri le concep, le aplică și le evaluează corect. Respectivul scot în evidență o serie de lacune, de erori științifice sau de exprimare. Interpretate corespunzător, s-ar putea emite concluzii care ar putea constitui puncte de plecare în stabilirea viitoarelor strategii de învățare. Interpretările, însă, rareori ating complexitatea așteptată și, ca atare, furnizează date insuficiente.

Exigențele muncii didactice țin de solicitările actuale ale învățămîntului și de rigorile activității științifice. Proiectarea este prima etapă care are importanța ei. După afirmațiile specialiștilor, proiectarea cuprinde mai multe trepte: proiectarea activității didactice anuale, proiectarea activității didactice semestriale, proiectarea unui sistem de lecții și proiectarea lecției.

ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII

De mic am înțeles că minciuna poate avea un rol terapeutic, făcîndu-te să rîzi cu atît mai sănătos cu cît este mai gogonată. De aceea, latinul spunea: „Ridendo castigat mores”, căci moravurile pot fi îndreptate prin rîs, așa că Juvenal a inventat genul satiric.

Nu-i nevoie însă să-l cunoști pe Juvenal ca să înțelegi că minciuna e un fals. Falsul etic este acela care nu implică natura rațională a omului, ci pe cea morală. Rațional vorbind, o minciună bine gîndită, elaborată și administrată cum, cui și cînd trebuie, are șansa să pară un adevăr. Lucrul acesta se întîmplă și fiindcă adevărul, ca valoare gnostică și etică, are un mare handicap, enunțat chiar de celebrul Aristotel, în tratatul de Logică, intitulat, cu modestie, „Organon” (instrumentul): Din adevăr poate rezulta orice.

Aristotel știa ce spune: nici măcar pe adevărul curat nu poți fi sigur, așa-i de înșelătoare și de relativă lumea noastră!

Sigur, nu toți mincinoșii sunt la fel, unii mint cu grosolanie și bine fac, fiindcă își lasă libertatea să dai din mîini a lehamite, gîndindu-te cît de mare este grădina Domnului.

Alții mint subtil, ca șarpele Paradisului, cu viclenie, cu răutate și aceștia sunt cu adevărat periculoși.

Există însă și o categorie mai periculoasă: mincinoșii - politicieni. Ei mint științific, folosind chiar documente, argumente, statistici, grafice și scheme. Mizează pe respectul omului pentru doxologia cifrelor, pe ignoranța rușinoasă. De aceea șmecherii te învăluie într-o plasă de vorbe meșteșugite, cuvinte ticluite, o redundanță fudulă, cu termeni nemaiauziți, care te fac să-i crezi experti în materie. Mai ales cînd dețin o funcție publică, Kabala lor este și mai impresionantă, mai imposibil de priceput, dezarmînd și

anestezînd simțul critic al omului simplu, care se uimește de cite mistere poate cuprinde mintea preopinentalului și la care el nu s-a gîndit nici cu fundul.

Dar curajul mincinosului e

POLITICA ȘI KABALA

mare, producîndu-se la scară națională :

- „Am realizat cea mai mare creștere economică”,
- „Am dublat salariile și pensiile”,
- „Am creat bunăstare, locuri de muncă, instituții sanitare și de învățămînt, moderne etc”.

Nimeni nu zice că nu, dar sunt unii care argumentează cum că creșterile și dublările nu numai că nu folosesc la nimic, ba chiar s-au dovedit dăunătoare. Este adevărat că nu orice crește, face bine, de aceea să nu dea Domnul să vă

crească un picior în plus, ca să aveți o rezervă în caz de accident cu motocicletă. S-ar putea ca o asemenea creștere să nu vă bucore deloc. Dacă este vorba de cifre putem și noi reproduce analize pertinente,

întreprinse de specialiști adevărați care întrebau, încă din primăvară: „cît de sănătoasă este creșterea economică?”. Răspunsul, este un studiu amplu care își propune „să ia la bani mărunți așa zisul miracol românesc” (Business Magazin - articolul: „Cover story” - iunie 2008)

Avertismentele specialiștilor nu au fost luate în seamă : economia s-a supraîncălzit prin credite de consum, adică printr-un exces de cerere nesatisfăcută de oferta internă. S-au creat astfel, inflație și deficit de cont curent, adică cheltuieli pentru importuri cu 14,30 % mai

mari decît veniturile din exporturi.

Cu bani pe datorie, lumea a cumpărat din ce în ce mai mult, cu 2 miliarde euro în plus față de 2007. Înglodată în datorii pînă în gît, nimeni nu a mai putut face economii, iar sporurile de venituri salariale au fost urmate de inflație.

Concluzia: calitatea vieții a scăzut deoarece gradul de îndatorare a crescut, iar cînd ești dator - vînduți, nici aerul pe care-l respiri nu-ți prieste, deși el este singurul lucru gratuit.

Pentru că în logica politică nu merge să sperii electoratul chiar în preajma alegerilor, guvernul a preferat să mintă de la obraz, îndemnînd cetățeanul să doarmă liniștit. Finanțisti cu gura mare ne-au turnat gogoși calde și ne-au adus în situația de dare cu pumnii în cap, fiindcă, recent, am aflat (Financiarul, 21 nov.2008) că planurile guvernantilor de redresare sunt apă de ploaie, praf în ochii lumii, în timp ce avalanșa concedierilor crește iar marasmul nu dă

semne de ameliorare nici anul următor. În schimb, sumele investite în primele două săptămîni ca preț al campaniei celor trei partide importante devin strigătoare la cer, tînzînd să treacă de 2 milioane euro, fără a se lua în calcul altceva decît publicitatea făcută prin presa și TV, o cifră reală a tuturor pomenilor electorale fiind greu de pronunțat, fără să provoace fandaxie.

În alte țări civilizate, marii oameni de stat și-au cerut scuze pentru vina de-a nu fi fost mai vigilenți. Așa s-a întîmplat în Germania, în timp ce la noi brașoavele politice devin un obicei.

Errare humanum est, perseverare, diabolicum!

Cum vom ieși din treaba aceasta, Dumnezeu știe !

Ferice de americani! Inventivi și practici ca întotdeauna, au și găsit o ieșire din criză, hotărîndu-se, ca începînd de la 01 ianuarie 2009, să lucreze cu toții, la... negru!

Prof. D.D. URSACHE

REMEMORĂRI NEMȚENE

0 Noiembrie 1934. Acum 75 de ani, a apărut primul număr al revistei noastre „Apostolul” (seria I), sub îngrijirea Cercului Didactic din Piatra-Neamț.

● 1/1886, n. la Roman, prof. univ. dr., om de știință, membru al Academiei Române, Horia Hulubei (d. 22. 11. 1972, București).

● 1/1895, n. la Tîrgu-Neamț, Mihail D. Stamate (d. 7. 05. 1978, București), poet, prozator. Absolvent al Școlii Normale „Vasile Lupu” din Iași. Din 1939, se transferă la București, unde va fi inspector școlar, iar după 1948, inspector general în Ministerul Învățământului. A publicat culegeri legate de viața școlii („Izvorul tămăduirii”, 1942, „Școala și formarea caracterului”, 1944), versuri („E ceasul din urmă”, 1915, „Tăcerea”, 1916, „Murmur de izvoare”, 1931, „Litani de seară”, 1946 ș. a.). A făcut parte din comitetele de redacție ale periodicelor: „Zori de zi”, „Petrodava”, „Apostolul”, „Glasul poporului”. La „Săptămîna” (Tîrgu-Neamț, 1934-1935) a publicat, număr de număr, articole politice. Pseudonime: M. S. Cyrus, Mihai/Natalia Ramură, Stamilo ș. a.

● 1/1919, s-a înființat, la Hangu, jud. Neamț, Gimnaziul Mixt, din inițiativa lui Gavriil Galinescu, cel care a fost și director al acestei școli.

● 1/1930, se inaugurează noul local al Școlii Primare de Băieți din Piatra-Neamț, local în care, în prezent se află Muzeul de Artă.

● 2/2002, d. la Piatra-Neamț, Eduard Covali (n. la Orhei, Basarabia, 11. 09. 1930). V. „Apostolul”, septem-

brie 2008.

● 3/1919, se înființează Școala Normală de Învățătoare din Piatra-Neamț, director, profesoara de limba și literatura română Eugenia Popovici.

● 3/1971, d. la Piatra-Neamț preotul, profesorul, arheologul, cărturarul Constantin Matasă (n. la Răpaciune-Hangu, jud. Neamț, 22. 01. 1878), întemeietorul Muzeului de Istorie din Piatra-Neamț (1934).

● 5/1863, n. la Tîrgu-Neamț, Ana Conta-Kernbach (d. 1921, la Iași), profesoară la Școala Normală din Iași, participantă la congrese internaționale de educație; autoare de cărți didactice.

● 7/1944, n., Bodești, jud.

„Apostolul”, autor al mai multor cărți dintre care amintim „Dicționarul oamenilor de seamă din județul Neamț, de la Grigore Ureche pînă în zilele noastre” (1999). Acum, la împlinirea vârstei de 74 de ani, redacția revistei noastre îi urează „La mulți ani!”

● 13/1960, d. la Piatra-Neamț, cărturarul G. T. Kirileanu (n. 13/25. 03. 1872, Holda-Broșteni). V. „Apostolul”, martie 2008.

● 14/1844, n. la Dobreni, jud. Neamț, pictorul C. D. Stahi (d. 18. 05. 1920), profesor la Școala de Arte Frumoase din Iași.

● 15/1845, n. la Ghindăoani, jud. Neamț, filosoful Vasile Conta (d. 22.

roumaine”. Vremelnic, și director al Bibliotecii Raionale din Piatra-Neamț. A publicat mai multe studii din care amintim pe cel apărut postum „Eminescu versus Dumnezeu. Blestemul în genunchi” (1999)

● 22/1898, n. la Cuiș, com. Dumbrava Roșie, jud. Neamț, Dimitrie I. Braharu (d. Cluj, 26. 06. 1987), profesor, publicist, șeful primei promoții a Școlii Normale „Gheorghe Asachi” din Piatra-Neamț.

● 22/1901, d. la București, V. A. Urechia (n. la Piatra, ținutul Neamț, 27. 02. 1834). V. „Apostolul”, februarie 2008.

● 23/1852, n. la Săvinești, dr. Alexandru M. I. Vizitiu (d. 25. 12. 1902), membru corespondent al Academiei Române, fondator al școlii românești de fiziologie experimentală.

● 26/1937, d. la Cluj, prof. de pedagogie Ioan Drăgan (n. la Hoiești, com. Mărgineni, jud. Neamț, 15. 02. 1886). V. „Apostolul”, februarie, 2008.

● 27/1869, se înființează, la Piatra-Neamț, Gimnaziul Comunal, devenit, în 1897, Liceul „Petru Rareș”, al cărui local s-a inaugurat în noiembrie 1892. Director Calistrat Hogaș.

● 27/1940, n. la Dochia, jud. Neamț, istoricul Ioan Scurtu, profesor la Universitatea București.

● 27/1965, apare primul număr al revistei „Flori de munte” editată la Liceul „Petru Rareș” din Piatra-Neamț.

● 28/1893, apare primul număr al revistei „Viața”, sub redacția lui V. A. Urechia și Alexandru Vlahuță.

● 28/1932, n. la Scăieni-din Suceava și ca inspector școlar în județul Suceava.

● 21/1939, n. la Tîrgu-Neamț, profesorul Constantin Crișan (d. 29. X. 1996), sociolog literar, fost corespondent la Institutul Român pentru Relații cu Străinătatea, redactor la Radiodifuziune, șef al Secției Literare a Televiziunii Române, redactor la „Revue

Noiembrie 2008

Neamț, prof. Constantin Bostan, publicist, editor, a colaborat la toate publicațiile locale, precum și revistele de cultură „Ateneu”, „Convorbiri literare”, „Cronica” ș. a. A fost ziarist la „Ceahlăul”, apoi custode al Fondului documentar „G. T. Kirileanu”, iar din 1990, director al Bibliotecii Județene Neamț, căreia, la inițiativa sa, în martie 1992, cu prilejul împlinirii a 120 de ani de la nașterea lui G. T. Kirileanu, i s-a atribuit titlul distincției de cărturar. Acum, la împlinirea vârstei de 64 de ani, colectivul de redacție al revistei „Apostolul”, îi urează La mulți ani!

● 10/1910, n. la Galbeni, jud. Bacău, publicistul Nicolae Gr. Stețcu, profesor de limba română la Liceul „Roman Vodă” din Roman.

● 11/1909, n. la Piatra-Neamț, pictorul Nicolae Milord (d. Piatra-Neamț, 10. 05. 1988).

● 11/1934, n. la Oprîșești, com. Burdusaci (azi Răchitoasa), jud. Bacău, Constantin Prangați, profesor la Piatra-Neamț, cunoscut publicist, colaborator și al revistei

04. 1882). V. „Apostolul”, aprilie 2008.

● 15/1912, se deschide Școala Normală de Băieți „Gheorghe Asachi” din Piatra-Neamț, director Panaite Popovici.

● 15/1918, s-a înființat Școala Pedagogică de Fete „Ion Creangă” din Humulești.

● 16/1883, s-a deschis la Ghindăoani, jud. Neamț - poate, caz unic în lume - o școală particulară din inițiativa și condusă de tânărul autoalfabetizat Toader I. Ștefan, autor al unei cărți editate postum prin grija învățătorului Mihai David-Ghindăoani, în anul 1974, la Editura „Eminescu”.

● 20/1938, n. la Ghindăoani, jud. Neamț, Vasile Tofan, profesor de matematică, afirmat la Liceul „Petru Rareș” din Suceava și ca inspector școlar în județul Suceava.

● 21/1939, n. la Tîrgu-Neamț, profesorul Constantin Crișan (d. 29. X. 1996), sociolog literar, fost corespondent la Institutul Român pentru Relații cu Străinătatea, redactor la Radiodifuziune, șef al Secției Literare a Televiziunii Române, redactor la „Revue

Muzeul de Istorie își redeschide porțile marelui public

Muzeul de Istorie și Arheologie din Piatra Neamț își redeschide porțile pentru vizitatori după o perioadă în care expoziția permanentă s-a aflat în reabilitare, pentru refacerea sistemului de încălzire și modernizarea spațiului expozițional. Inaugurarea expoziției permanente a muzeului în noua formulă a avut loc joi, 27 noiembrie. Tot atunci s-a desfășurat și sesiunea științifică omagială „90 de ani de la marea Unire”, pe parcursul zilelor de 27 și 28 noiembrie, manifestările fiind dedicate Zilei Naționale a României, de pe 1 decembrie. „Pentru prima dată vor fi valorificate descoperirile din siturile din zona orașului Bicaz, găsite cu ocazia construirii hidrocentralei și a celor din preajma muntelui Ceahlău. Pot spune că siturile arheologice nemțene se numără printre cele 15 cele mai valoroase situri din țară. În cadrul Muzeului de Istorie încercăm să reconstituim modul de viață al cucutenilor, al civilizației dacice și includem o serie de obiective în special din epoca medievală. În ultima perioadă de timp instituția noastră a făcut o serie de cercetări în cadrul Curtii Domnești și la Cetatea Neamțului și am reușit să evidențiem o serie de descoperiri. Am colaborat la realizarea unor expoziții temporare internaționale cu importante instituții din țară. Una dintre acestea a avut loc la Vatican, s-a închis săptămîna trecută, și Muzeul de Istorie din Piatra Neamț a participat cu peste 150 de exponate. O altă expoziție a avut loc la Olten, în Elveția, în perioada mai - octombrie 2008 și zilele acestea se va întoarce în țară. De pe 15 aprilie, în Polonia are loc o expoziție temporară organizată împreună cu Complexul Muzeal Bucovina, la care am participat cu un număr important de exponate”, a precizat directorul Gheorghe Dumitroaia.

Expoziția permanentă nu a mai fost modernizată din 1980, imediat după revoluție fiind modificată doar prin scoaterea unora dintre exponatele și documentele prin care erau exagerate „binefacerea comunismului” și evoluția „societății socialiste multilateral dezvoltate”. Noua formulă de prezentare este mult mai modernă, au fost realizate noi panouri, un iluminat nou și prezentarea va fi realizată cu ajutorul unei aparaturii audio-video menită să atragă mai mulți vizitatori, în special din rîndul tinerilor. Redeschiderea expoziției permanente a muzeului pietrean are loc datorită unor mari eforturi, în condițiile în care Muzeul Național al României este închis, expoziția permanentă a Muzeului Unirii de la Iași este strînsă, iar Muzeul de Istorie de la Cluj este în ruină.

Sesiunea științifică, organizată pe două mari secțiuni - Arheologie - Numismatică și Istorie - Muzeologie - a adus la Piatra Neamț cîteva dintre personalitățile acestui domeniu precum prof. univ. dr. Ioan Scurtu de la Universitatea București și prof. univ. dr. Ioan Agrigoroaie de la Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iași, care au prezentat două lucrări de interes. În deschiderea oficială a sesiunii a vorbit Vasile Pruteanu, președintele Consiliului Județean (CJ) Neamț, instituția finanțatoare a muzeului pietrean. Anterior sesiunii de comunicări a avut loc vernisajul noii expoziții permanente, proiect coordonat de directorul Complexului Muzeal Neamț, dr. Gheorghe Dumitroaia. După-amiaza a fost marcată de vernisajul expoziției temporare realizate în colaborare cu Muzeul „Ștefan cel Mare” din Vaslui - „Mareșalul Constantin Prezan, făuritor al României Mari”, prezentată de prof. Viorica Zguta din Vaslui. În aceeași zi va avea loc lansarea volumelor „Memoria Antiquitatis”, volumul al XXIV -lea, ce a văzut lumina tiparului la Editura Constantin Matasă din Piatra Neamț și a volumului „Regina Maria și vinătorii de munte”, ambele cuprinzînd rezultate ale cercetărilor realizate pe teritoriul județului Neamț.

Angela BRUDARU

ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII

Concursul Național „Emanuel Elenescu”, la a XVIII-a ediție

(urmăre din pag. 8)

Sostakovici, Hacıaturian, Rostropovici, a acompaniat interpreți de prestigiu, cîștigînd admirația și respectul lumii întregi prin distincție, farmec personal și generozitate.

Emanuel Elenescu, cel mai iubit dintre dirijori, seniorul baghetei românești, rămîne un model de seriozitate, profesionalism artistic, tenacitate, umor și noblețe sufletească. S-a stîns din viață pe 17 iunie 2003.

● Sub semnul performanței

Concursul ce poartă numele marelui dirijor va avea începînd din acest an șase secțiuni, față de cinci la ediția anterioară: instrumente de suflat, percuție; canto clasic; canto popular și fluiet; instrumente populare; muzică de cameră și, cea mai nouă secțiune - coregrafie - dans popular.

„Acest concurs, în structura în care se desfășoară are caracter de unicat în România, mai ales prin multitudinea secțiunilor. Noutatea din acest an este cea de-a șasea secțiune, la nivel național, cea de coregrafie - dans popular. Deschiderea aceasta este și pentru copiii din palate și cluburile destinate lor și din alte instituții în care se învață dansul popular. Ne adresăm în primul rînd liceelor de artă și școlilor popu-

lare. Ne-am propus ca acest concurs să fie un motiv de a activa și de a studia și pentru alte categorii de copii, mai ales că el începe în noiembrie, la scurt timp după începutul unui nou an școlar. Anul acesta vom avea și din Moldova 60 de participanți. În privința publicului, sperăm să avem parte nu numai de concurenți și elevi ai noștri, ci și de melomani”, ne-a spus directorul liceului gazdă a manifestării, profesorul Mihăiță Albu.

Concursul se va desfășura în mai multe locații: la Muzeul de Artă - instrumente populare și canto popular; la facultatea de muzică - secțiunea de percuție; într-un alt corp al Liceului de Artă - instrumentele de alamă.

● Evaluatorii - personalității ale lumii muzicale

Din juriul general al concursului fac parte în fiecare an personalități din lumea muzicală, profesori din mediul academic. Prezența permanentă a acestui juriu a fost maestrul Grigore Pop, care anul acesta este și președintele juriului. Președintele de onoare al juriului este prof. univ. Ion Cudalbu de la Universitatea Națională de Muzică București, vicepreședinte fiind inspectorul de muzică Cristina Popa. Din juriu mai fac parte lector univ. dr. Ozana Kalmuski - Zarea de la Filarmonica „Mihai Jora” din Bacău, în calitate de consultant artistic și directorul școlii organizatoare, prof. Mihăiță Albu. Din Comisia de Instrumente de suflat din

lemn fac parte prof. Vasile Săndean - Ovadiuc de la Liceul de Muzică „Sigmund Toduță” din Cluj, președintele comisiei, alături de prof. Dumitru Gherman de la Liceul de Artă „Ștefan Luchian” din Botoșani, prof. Vasile Mihăiță de la Colegiul Național de Artă „Octav Băncilă” și de prof. Ioan Spiridon de la liceul pietrean. Din Comisia instrumente de suflat din alamă și percuție, condusă de prof. univ. dr. Grigore Pop, mai fac parte prof. Emil Mandric de la Botoșani și prof. Roland Andrei de la Liceul de Artă „Dimitrie Cuclin” din Galați. Comisia de canto clasic, condusă de președintele prof. univ. dr. Corneliu Solovăstru, decanul Facultății de Interpretare a Universității de Artă „George Enescu” din Iași, mai are în componență pe conf. univ. Olimpia Urs, consilier superior în Ministerul Culturii și Cultelor, prof. Elena Botez de la liceul gazdă și lector univ. Andraș Chiriluc, de la Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava. Comisia de muzică de cameră condusă de asist. univ. Gabriela Gogonea de la Universitatea „Dunărea de Jos”, Facultatea de Arte din Galați, îi mai are în componență pe profesorii Sanda - Emilia Ciobanu din Iași și Ilie Ranghilof de la Liceul de Artă „Dimitrie Cuclin” din Galați. Președintele Comisiei instrumente populare și canto popular este lector univ. dr. Dalila Cernătescu de la București, căreia i se alătură lector univ. Delia Irimie de la Facultatea de Muzică din Piatra Neamț și prof. Dumitru Grigoraș de la Galați. Comisia ce va evalua participanții la secțiunea de coregrafie - dans popular sînt prof. Ofelia Andrei, coregraf al liceului gălățean, în calitate de președinte și prof. Horia Alupului Rus de la Centrul pentru Cultură și Arte „Carmen Saeculare” din Piatra Neamț.

APOSTOLUL LA RAMPĂ

Luni, 24 noiembrie a.c., în cadrul Biroului Operativ al S.L.I. Neamț, a avut loc ședința comună a Consiliului de Administrație și Consiliului de redacție al revistei Apostolul.

Cu acest prilej s-a făcut o ochire retrospectivă a celor peste 9 ani de activitate și s-a fixat aniversarea a 10 ani de la apariție pentru luna martie 2009.

Cunoscută, apreciată și citită în județul Neamț și chiar și în alte zone ale țării, revista a devenit o tribună vie, deschisă pentru cadrele didactice pe probleme diverse, de la cele strict profesionale, la cele culturale și științifice și nu în ultimul rând, sociale, vizând direct lupta și acțiunile sindicale pentru un statut de muncă și viață civilizată, decent și normal pentru școala românească și slujitorii ei. Vă invităm pe această cale să deveniți cititorii revistei și totodată colaboratorii ei, amintindu-vă că revista, prin buna colaborare și înțelegere cu Asociația Învățătorilor a căpătat și organizat un sediu redacțional propriu în str. Mihail Sadoveanu nr. 21 și vă stă la dispoziție zilnic între orele 10,00- 13,00 cu materiale, discuții și sugestii.

Redactor șef adjunct Lucian CORNEANU

Concursul Național "EMANUEL ELENESCU", la a XVIII-a ediție

Concursul Național de Interpretare Muzicală Vocal - Instrumentală "Emanuel Elenescu", devenit o frumoasă tradiție pentru Liceul de Artă "Victor Brauner" din Piatra Neamț a ajuns anul acesta la cea de-a XVIII-a ediție. În perioada 27-30 noiembrie, sunt așteptați la Piatra Neamț 326 de concurenți, cea mai numeroasă participare de pînă acum.

Medalion Emanuel Elenescu

Concursul, ce și-a propus să stimuleze implicarea elevilor din instituțiile de învățămînt în obținerea performanței interpretative, omagiază personalitatea dirijorului și

compozitorului Emanuel Elenescu, o legendă vie a culturii muzicale românești. Încă de la 17 ani, tânărul Elenescu avea să studieze la Conservatorul de muzică și artă dramatică "George Enescu", studiind, în paralel, la Liceul Național din Iași. Membru al Orchestrei Radiodifuziunii din București, căreia i-a fost dirijor peste 50 de ani, în 1938 a participat la festivitățile deschiderii Olimpiadei de la Berlin, conducind de-a lungul timpului mari orchestre din Venezuela, Cuba, Germania, Turcia, Santa Cruz și Franța. A înregistrat peste 5000 de minute de muzică pe benzi și discuri, record absolut în materie. În mai 1990 Societatea Academică din Paris îi acordă medalia de aur, a cunoscut mari nume ale culturii muzicale universale precum Enescu, Jora,

Angela BRUDARU
(Continuare în pag. 7)

LEGEA 50 LA SUTĂ

“Nu vrem bani, nu vrem valută / Dorim doar 50 la sută / Nu vrem bani, nu vrem banane / Vrem doar cretă și creioane!” Să continuăm? Cu îngăduința dumneavoastră. “Nu vrem vile, nu vrem case / Vrem măcar un ban de masă/ N-avem pîine, n-avem ceai / Nici bilete de...” Ghiciți singuri. V-ați prins? Este vorba despre noua regulă prin care profesorii trebuie să primească salarii mărite. Am zis trebuie pentru că n-au primit deși respectiva lege a fost aprobată de Parlament, recunoscută de Curtea Constituțională și promulgată de președintele țării. A fost amînată de Guvern pentru 1 Aprilie, o dată care pune sub semnul întrebării orice promisiune.

Reacția dascălilor? Cancelariile au sărit în aer. Sămînța de scandal s-a lăsat peste tot. Ce spun sindicaliștii? “E un joc politic ordinar”, “Profesorii sînt folosiți drept minge în meciul electoral actual”, “Este o amîinare fără motiv”. Citește: Lungește Doamne boala. Și atunci? Păi dascălii au început grevele. S-au sâstisit de așteptat. Să audă: gata, mărim salariile, gata nu se poate să destabilizăm economia. Care economie, nene? Că noi, românii nu mai avem așa ceva. Nu mai avem de unde cădea. Doar dacă picăm din picioare, de inaniție. Cum va evalua mișcarea grevistă sindicală în ultima lună de toamnă? Gradat. Au început deja grevele de avertisment, cu tematică. Într-un oraș vecin cu Piatra Neamț, greviștii au intitulat acțiunea lor “O lecție de demnitate”. Bravos! Nu ați sensibilizat pe nimeni. Faza a doua, grevele în cascade, adică acțiuni zilnice de protest în județe diferite. Și totul va culmina cu grevă generală.

Mai supărător e faptul că dascălimea e scuipată cu vorbe de ocară de către mulți semeni de-a noștri. Dascălii sunt pizmuiți de toate categoriile sociale. Doresc și ele majorări salariale. Bine înțeles cu 50-60 la sută. Au căpătat curaj social, flăcăii. Ascultați! “Sîntem vazuți ca niște vampiri care sug sîngele poporului!”, “Toată lumea ne arată cu degetul”, despre noi se zice că “nu producem nimic”. E tare dureros că după 18 ani de democrație închipuită s-a ajuns aici. Și mai susținem că Educația este o prioritate națională! Vrăjeală! (**Dumitru RUSU**)

DE ZECE ANI PE PODIUM

Anul acesta Concursul Național de Creație Literară „Iulia Hașdeu” din Republica Moldova s-a aflat la cea de-a zecea ediție.

La jumătatea lunii octombrie, mai exact între 9-12 „brumărel”, o delegație, formată din cinci elevi, membrii ai Cenaclului literar „Eurocultin” de la Școala cu clasele I-VIII Nr. 2 din Piatra Neamț a fost invitată la Gala laureatilor care a avut loc la Chișinău. Tinerii creatori au fost însoțiți de profesoara coordonatoare a cenaclului.

Și în acest an rezultatele nemțenilor au fost pe măsura așteptărilor.

Cei 5 laureați au obținut 7 premii, la secțiunile: poezie, proză și eseu. Astfel pentru poezie-gimnaziu, eleva Oana Ojică a obținut premiul II, iar Irina Nuțu premiul al III-lea. La proză-gimnaziu au fost acordate elevilor din Neamț 3 premii după cum urmează: Teodor Rotaru - premiul II, Irina Nuțu - premiul III și Emanuel Mihai - premiul special. Pentru eseu - gimnaziu, premiul I a fost decernat elevului Stanciu Bogdan, iar premiul II eleviei Oana Ojică.

Juriul, format din personalități ale literaturii și culturii din Republica Moldova, l-a avut drept președinte pe scriitorul Emilian Galaicu Păun, directorul editurii Cartier.

Festivitatea de premiere propriu-zisă s-a desfășurat la Biblioteca „Onisifor Ghibu” din capitala Republicii Moldova, în prezența unui numeros public și a invitaților din România. La manifestare a participat și ex-ministrul culturii din Basarabia, domnul Ion Ungureanu, un prieten statornic al tinerilor creatori, prezent la toate edițiile de pînă acum.

Pentru că elevii din orașul nostru s-au aflat pe lista premianților încă de la prima ediție, juriul a acordat o diplomă de excelență și profesorului îndrumător al cenaclului de la care au provenit laureații. Profesoara Cristea Monica Marilena a fost una din cele trei persoane căreia i s-a decernat această diplomă și singura din România. Același gest de recunoștință a fost făcut și față de scriitorul, regizorul și omul de cultură Ion Ungureanu, precum și față de scriitorul Ion Hadîrcă, cel care a fost președintele juriului la multe ediții ale

Delegația din Piatra Neamț în foisorul de pe Aleea clasicilor

concursului.

Cu prilejul Galei laureatilor a avut loc și lansarea volumului Clipa siderală-reverberații în timp și spațiu. Apărut la editura Cartier din Chișinău, într-o formă grafică de excepție, volumul cuprinde o

Cultura și politica față în față - Delegația nemțeană în fața Guvernului

serie de articole de referință, publicate de-a lungul anilor 1994-2008, în presa de la Chișinău și din România. Alături de acestea sînt inserate și procesele verbale de la toate edițiile concursului. Nemțenii au obținut la cele zece ediții ale competiției un număr de 55 de premii la toate secțiunile și categoriile de vîrstă. Patru articole din volumul amintit au fost semnate de profesoara Cristea Monica Marilena, prezentă neîntrerupt, timp de 10 ani, la festivitățile de premiere, cu elevi laureați din cenaclul pe care îl conduce.

De fapt, tinerii creatori de la Cenaclul „Tinerete fără bătrînețe” și mai apoi cei de la „Eurocultin” au reprezentat în modul cel mai onorant „TARA MAMA” în acest concurs internațional care se dorește NAȚIONAL.

În ultimul număr al revistei Clipa (nr.5 din 2008), lansat tot cu prilejul decernării premiilor, au fost inserate și texte semnate de copii din Piatra Neamț. Astfel au vazul lumina tiparului poezii scrise de Irina Nuțu și Oana Ojică, eseu realizat de Bogdan Stanciu, proza concepută de Mihai Emanuel și Teodor Rotaru.

Diploma „Alexei Mateevici” a Centrului de Spiritualitate a Sudului Basarabiei din Zaim și a Casei Limbii Române, filiala Zaim, a fost acordată profesoarei Monica Marilena Cristea pentru „promovarea adevăratelor valori ale spiritualității românești de pretutindeni”.

Programul celor 3 zile de manifestări culturale a cuprins vizite la „Muzeul Național de Istorie și Etnografie” și „Centrul Expozițional „Constantin Brîncuși” vizionarea unui spectacol la Teatrul „Mihai Eminescu”, participarea la „Ziua Poeziei” în Grădina Publică „Ștefan cel Mare”.

Premiile acordate copiilor premiați au constat în cărți, diplome și bani ... moldovenesti, desigur.

M.C.

Festivalul de Teatru

Dintre meseriile pe care le-aș urî cel mai tare pe lumea asta, pe primul loc s-ar situa cea de enolog. Să adulmecăm un vin bun și după aceea să fii obligat - pardon de expresie - să-l scuipi, mi se pare o impietate. Care nu mi se potrivește.

A doua meserie pe care, în ordine, aș putea s-o urăsc, este cea de spectator de teatru. Spectator de teatru, de Festival, precizez. Să fii obligat să vizionezi o tonă de spectacole (nu le-am numărat, așa că le-am luat la kilogram, după cum ni s-au livrat) nu e un lucru ușor pentru nimeni. Și n-a fost ușor nici pentru juriu, după cum am băgat de seamă.

A 23-a ediție a Festivalului de la Piatra Neamț pare să se acomodeze și să se cuibărească bine într-un format propus anul trecut, și să fie prin aceasta cel mai aproape de intențiile celor care l-

au inițiat, în 1969.

Astăzi, formula vizionabilă a combinat două componente. “Un regal teatral”, cu spectacole de câror valoare a fost acreditată de criticul Alice Georgescu și “Pledez pentru tine(ri)”, un concurs adresat, pe de o parte studenților școlilor de teatru (selecționeer - Mihaela Michailov), și, pe de altă parte, profesioniștilor din domeniu - cu condiția de a nu depăși limita celor 35 de ani ai tineretii (!?!), (selecționeer - Oltița Cîntec).

Acum, dacă mă gîndesc bine, nici meseria de selecționeer nu-i tocmai agreabilă. Implicit, orice selecție presupune axiologie și subiectivism. E un gest prin care criticul schimbă taburetul din redacție pe fotoliul spectatorului și, de regulă, chestia asta poate aduce mari neacazuri. Care țin de criteriul de selecție. Și de cele ale receptării.

Cum ziceam, meseria de spectator e dificilă. Nevăzînd decît cîteva spectacole, din propunerile actualei ediții, ar fi o nesimțire să trag concluzii. Pot să-mi asum

însă cîteva observații:

Chit că responsabilitatea selecției aparține numelor citate, direcția teatrului trebuia să-și asume calitatea întîmplărilor din propria ogradă. A avea într-un festival cîte două spectacole semnate de un regizor (Ioana Păun, Radu Afrim) și patru semnate de un altul (Alexandru Dabija) dovedește - ca să fim eleganți - o crasă lipsă de fantezie.

Cam același lucru se poate spune și despre prezența școlilor de teatru: Tg. Mureș și alte centre universitare au fost excluse, iar asaltul cu care ne-au invadat U.N.A.T.C și “George Enescu” din Iași n-a fost decît unul cantitativ.

Cu ochiul liber s-a putut observa însă că publicul, mai ales cel tînăr, a dat năvală la teatru. Și a avut răbdarea nu doar să aștepte cîte o oră începerea spectacolelor lui Radu Afrim, ci și să urmărească spectacolul lui Alexandru Hausvater de la Teatrul “Bacovia” din

Bacău. Un spectacol care, credem noi, s-a rătăcit (ori în drumul de venire, ori în cel de întoarcere) de la Festivalul “Avram Goldfather” din Iași.

Cum ziceam, meseria de spectator de teatru nu-i tocmai una după care să te dai în vînt. Cel mai tare mi-ar fi plăcut, în viața asta, meseria de scriitor. “Scriitor de vagoane” era o meserie înscrisă în nomenclatura patriei, ocupație care presupunea să scrii cu creta, pe o tăblită neagră, destinația mării din vagonul adiacent. Dar nici creta nu mai e ce-a fost altădată.

Mircea ZAHARIA

Textele se pot trimite și pe adresa revista_apostolul@yahoo.com

APOSTOLUL
REVISTĂ EDITATĂ DE
SINDICATUL
ÎNVĂȚĂMÎNT
NEAMȚ
ISSN - 1582-3121
Redacția și administrația:
str. Petru Rareș nr. 24,
tel/fax: 22.53.32, Piatra
Neamț

Prețul: 1 LEU

APOSTOLUL - revistă a cadrelor didactice din județul Neamț, serie nouă, apare prin colaborarea Sindicatului Învățămint Neamț și Asociației Învățătorilor din județul Neamț (martie 1999).

FONDATAORI: C. Luchian, V. Gaboreanu, V. Scripcaru, M. Stamate, I. Rafail, M. Avădanei (noiembrie, 1934)

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE: Gabriel PLOSCĂ - director general; Florin FLORESCU - director fondator, Iosif COVASAN - director economic, Constantin TOMȘA - director executiv, Gheorghe AMAICEI, Gabriela GRIGORE.

CONSILIUL DE REDACȚIE: Mircea ZAHARIA - redactor șef, Ștefan CORNEANU - redactor șef adjunct, Dumitrița VASILCA, prof. dr. D. D. URSACHE; Valerian PERCĂ (Subredacția Roman, tel. 732.738), Carmen DASCĂLU (secretar).